49րդ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 2013 Կ. ՊՈԼԻՍ ՈՒՐԲԱԹ 4 – 17 ՅՈՒՆՎԱՐ 1908 4 ՔԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1325 – 13 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1325

Journal Armenien
MANZOUME-I-EFKIAR
Grand Rue de la S-Porte.
CONSTANTINOPLE

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ֆ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ
ՈՐՈՒ Կ'ՈՒՂՂՈՒԻ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
38, Գոլը Ալի ճամբուն, 38
Խմբագրութեան ուղղուած գրութիւններ ետ չեն տրուիր

Մանզումէի Էֆքեար

ՀԱՅԱԹԵՐԹ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

ՆԵՐՔԻՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ, ԳԻՏԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

منظومهٔ افکار
ارمنیجه یومی و سیاسی غزته در
صاحب امتیازی : اوهانس قیصر
اداره‌خانه‌سی: باب عالی جاده‌سنده نومرو ۲۸

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԿԱՆԽԻԿ	Տարեկան	Վեցամսեայ
Պոլսոյ համար	80 ղր.	50 ղր.
Գաւառներու համար	108 »	60 »
Արտասահմանի համար	25 ֆր.	14 ֆր.

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ
Մէկ անգամի համար տողը 5 ղրուշ
Մէկ անգամէ աւելի ծանուցմանց համար մասնաւոր պայմաններ

10 ՓԱՐԱ — ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ "ՄԱՆԶՈՒՄԷ,, ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԷՆ ՕՐ ԱՐՇԱԼՈՅՍԻՆ — 10 ՓԱՐԱ

ԳՐԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԱԽՏԱԲՈՅՐ ՄԹՆՈԼՈՐՏԸ. —ՀԱՅ ԽՄԲԱԳՐԻՆ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ԱՊԱԳԱՆ.— ՊԱՐՈՆԵԱՆ ԵՒ ԱԼԱՃԱՃԵԱՆ. — ԱՌԱՋԱՐԿ ՄԸ. — ԻՐԻԿՆԱՄՈՒՏԸ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՄԷՋ։

Հրապարակագրին համար՝ նիւթը չէ՛ որ կը պակսի յաճախ, այլ գրելու տրամադրութիւնը, ինչպէս արուեստագէտին ու գրագէտին։ Երեւակայեցէ՛ք որ այս վայրկեանիս կը գտնուիմ սրահի մը մէջ ուր չորս հիւանդակիցներ փռուած են իրենց մահճակալներուն վրայ, խորթալով, հազալով, հառաչելով, թքնելով իրենց crachoirներուն մէջ. մէկը դեռ այս առտու վիրահատուած և վգայագիրկ, միւսը վաղուան դողովը պաշարուած՝ թէ մի՛ գուցէ կատարուելիք գործողութիւնը ծանր ըլլայ։ Բառորդ ժամը մէյ մը ներս կը մտնէ Գթութեան Քոյր մը, ստուերի պէս անշշուկ, կարմիր խաչը կուրծքին ու երկար համրիչ մը հասակն ի վար կախուած, ձեռքը սրուակներու փոքրիկ ափսէ մը, մէկին դեղ տալու, միւսին մորֆին ներարկելու, ուրիշի մը վէրքը փոխելու համար։ Ահա՛ գեղեցիկ միջավայր մը յօղուած դարձնելու, Գրական Ասուլիս գրելու։ Փորձեցի, նամակս սկսելէ առաջ, բաց օդին ելլել «ներշնչուելու համար» — ինչպէս կ'ըսէին հին օրերու մեր բանաստեղծները — բայց պարտէզին դուռնէն ուրիշ բան չեմ նշմարեր՝ բայց եթէ մթագնած երկինք մը, տղմաթաթախ ածուներ որոնք դալարագեղ չէին քանի մը օր առաջ, թօնած տերեւներու թօթափումը և ընդհանուր ամայութիւն՝ մինչ ամեհի հով մը կը սուրայ այս հոյակապ շէնքին կամարներուն վրայէն, սարսուռի տպաւորութիւն մը թողլով վրանիս։

*** Կ'ապաստանիմ ուրեմն սենեակս, ցուրտէն քիչ մը դողահար, ու միտքս կը փոխադրեմ դէպ ի մեր լրագրական ասպարէզը ուր միշտ կը գտնենք գրելիք բան մը, խորհրդածութեան նիւթ մը, երբեմն իրարմէ ներշնչուած և երբեմն զիրար ներշնչելով։ «Հին բարեկամները չեն մոռցուիր» կ'ըսէ առածը։ Նախորդ շաբթուան պաշտօնակից մը կը ծանրանար սա պարագային վրայ թէ, հոգեւորականներ ու դաստիարակներ պատրաստելու և անոնց նիւթական ապագան ապահովելու համար լուրջ ձեռնարկներ չեն եղած ու չեն ըլլար մեր մէջ՝ ինչպէս յանձնարարած է Ազգ. Պատրիարքարանի Օրէնքը, յատուկ տրամադրութեամբ մը։ Շա՛տ ճիշդ ու բանաւոր գտնելով հանդերձ այս դիտողութիւնը իր ընդլայնումներուն մէջ, կը մղուիմ մտածելու թէ «Հապա հայ խմբագի՞րը, «հայ հրապարակագի՞րը. միթէ վար- «դապետէն ու վարժապետէն աւելի «ապահով ապագայ մը ունին անոնք «նիւթապէս, երբ մէկ օրէն միւսը կը «հրաժարին կամ կը հրաժարեցուցուին «թերթի մը մէջ իրենց ունեցած պաշ- «տօնէն, փոյթ չէ՛ թէ երկար տարի- «ներ միտք և սիրտ մաշեցուցած ըլլան «հոն»։ Մեր նախորդները, մեզմէ տարեցները ինչե՛ր տեսած ու լսած են խմբագիրներու անկեալ վիճակին վրայ։ Իմ ժամանակակիցներէս պիտի յիշեմ միայն լուսահոգի Պարոնեանը, Նախորդ գրական սերունդին միակ տաղանդաւոր երգիծաբանը, — ինչպէս այսօր ունինք Երուանդ Օտեանը, — որ նեղձուկ ապրեցաւ իր ընտանիքով ու աղքատ մեռաւ, հիւանդութեան միջոցին հանրային նպաստով հոգացուելով իր պէտքերը և բժիշկները ձրի այցելելով իրեն։ Ու դեռ ուրիշնե՛ր, իրմէ առաջ կամ ետքը, դեռ մինչեւ արժանիքի տէր խմբագիրներ՝ իրա՛ւ, բայց վերջապէս գրչի աշխատաւորներ։ Նոյն իսկ — ներեցէ՛ք որ ըսեմ — այս տողերը գրողին արդի հիւանդութեան պարագան ու այդ առթիւ գրասէրներուն կողմէ եղած նպաստները միթէ նուա՞զ տխրօրէն ցայտուն ապացոյցներ էին շեշտուած իրողութեան։

Այս մտածումներս Թուղթին յանձնելու վրայ էի, երբ այժմէութիւն մը զարկաւ աչքիս։ «Փունջ շաբաթաթեր- «թը, — կը գրէ Արեւելք, — իր հիմ- «նադրին մահուընէն ետքը անոր երէց «որդւոյն՝ Պրն. Սիմոն Հ. Ալաճաճեանի «ձեռամբ կը հրատարակուի։ Ալաճա- «ճեան Որդի՝ շատ թարմ հասակի մէջ «կոչուած է խնամելու երեք անչափա- «հաս եղբայրներ ու այրի մայր մը, և «հրատարակելու Փունջը։ Ցայտուն են «իր նիւթական դժուարութիւնները»։ Այս տողերուն կը յաջորդէ ջերմ հրաւէր մը հանրութեան՝ «Նոր Տարւոյ «առթիւ նիւթապէս քաջալերելու Ալա- «ճաճեան Որդին»։ Տխուր չէ՞ք գտներ այս հրաւէրը՝ 40 տարուան խմբագրի մը յիշատակին որ ուրիշ բան չի կրցաւ ձգել իր չորս որբերուն և սգաւոր այրիին, բայց եթէ պարկեշտ անուն մը ու իր վաղեմի թերթը որ այսօր հանրային գթութեան կը յանձնարարուի՝ քիչ մը աւելի սպառում ունենալու համար, թէեւ Պ. Սիմոնիկ ամէն ջանք կը թափէ զայն շահեկան դարձնելու։

Այս գրածներէս ընթերցողները չեն հետեւցներ, յուսամ, թէ այնքան միամիտ եմ առաջարկելու համար որ Ազգ. Պատրիարքարանի յիշուած օրէնքին տրամադրութիւնը պատշաճեցնելու ելլանք մեր օրագրողներուն, մինչ հոգեւորականին ու դաստիարակին համար իսկ այդ մասին բան մը չէ՛ եղած այս քան տարիէ ի վեր։ Այդ տեսակ գաղափար մը միտքէս չանցնիր բնաւ. իմ քրքրել ուզածս շա՛տ պարզ, սահմանափակ խնդիր մըն է, փափաք մը միայն որ մեր լրագրապետները լուրջ զննութեան առարկայ դարձնեն ներկայի ու ապագայի հարցը գրչի մարդոց կամ բո՛ւն բառով՝ խմբագիրներուն, — վասն զի, քանի մը ծանօթ անուններ միայն յիշելու համար, Զօհրա՛պն ալ «գրչի մարդ» է, Մուշեղ եպիսկոպո՛սն ալ, Տիգրան Ելքէնճեա՛նն ու Ալեքս. Փանոսեա՛նն ալ, Տօքթ. Թորգոմեա՛նն ալ, և ուրիշ amateur գրագէտներ, բանասէրներ ու բանաստեղծներ, բարեկեցիկ վիճակի տէր, որոնք իրենց յատուկ ասպարէզներն ունենալով՝ գրականութիւն կ'ընեն զուտ գրականութեան սիրոյն։

Գիտեմ թէ ընդհանուր կերպով բան մը ընել կարելի չէ, նկատելով հայ մամուլին նիւթական համեստ վիճակը, քիչ բացառութեամբ դէպ ի լաւագոյնը։ Սակայն մասնակի դարմաններու վրայ դժուար չէ կարծեաց փոխանակութիւններ կատարել լրագրութեան միջոցաւ, պայմանաւ որ խնդիրը միակ թերթի մը մէջ չի սահմանափակուի, այլ Պոլսոյ ու Իզմիրի բոլոր հայ թերթերը, օրական կամ պարբերական, պարզեն իրենց տեսութիւններն անոր վրայ, թեր կամ դէմ, փոյթ չէ թէ նախաձեռնութիւնը Մանզումէին գայ։ Զարմանալի է որ լրագրութիւնը ամէն այս կարգի նիւթերով կը զբաղի, հիւանդանոց, որբանոց, աղքատախնամ, ուսուցիչներու օգնութեան սնտուկ, կուսակրօն եկեղեցականներու ապագան, և ա՛ս և ա՛ն, ու իր աշխատաւորները միայն կը մոռնայ։

*** Այսպէս, առաջին անգամ գաղափար մը յայտնելու համար իմ կողմէ, պիտի ըսեմ թէ իւրաքանչիւր թերթի հրատարակիչ դիւրաւ կրնայ հանգստեան փոքրիկ Սնտուկ մը հաստատել իր խմբագիրներուն, վարչական պաշտօնեաներուն և նո՛յն իսկ գրաշարներուն համար, — որոնք մեր անմիջական գործակիցներն են այս ասպարէզին մէջ, — և մէյմէկ տասանորդ (5 կամ 10%) վար դնելով անոնց շաբաթականներէն, հիւանդութեան կամ անգործութեան շրջաններու մէջ իւրաքանչիւրին բաժինը, քիչ կամ շատ, իրեն վերադարձնել, կամ մահուան պարագային՝ սգաւոր ու թշուառ ընտանիքին յանձնել։ Այս կերպով, Թերթին Տնօրէնութիւնը մէկ սանդիմ ծախսած չըլլար իր կողմէն ու խմբագրական մարմինն ալ ապագայի նիւթական ապահովութիւն մը կը վայելէ(*)։ Այս տեսակ Հանգստեան Սնտուկի մը հաստատման ծրագիրը կարելի է ընդօրինակել մայրաքաղաքիս տեղական կամ եւրոպական մեծ Հաստատութեանց կանոնագիրներէն որոնց մանրանկարը պիտի ըլլայ բնականաբար մերինը։ Գտնուին թերեւս վեհանձն արտօնատէրներ ալ որոնք թերթին Սնտուկէն ալ համեստ բաժին մը աւելցնեն տասանորդներուն վրայ որով քիչ մը աւելի՛ դրամագլուխ մը գոյանայ։

Երկրորդ առաջարկ. — Սկզբունք ընդունիլ որ առնուազն 10 տարի կամ աւելի ժամանակ լրագրի մը մէջ մնայուն կերպով ու պարկեշտօրէն աշխատող որ և է խմբագիր կամ պաշտօնեայ երբ հրաժարի՝ ֆիզիքական կամ մտաւորական տկարութեան հետեւանքով, և կամ՝ առանց իր ուզելուն կամ թերութիւն մը ունենալու հրաժարեցուցուի խնայողութեան տեսակէտով՝ իր ամսականին համեմատութեամբ միանուագ վարձատրութիւն մը ստանայ «սալայատակին վրայ չի մնալու համար» ինչպէս կ'ըսեն ֆրանսացիք։

Ուրիշ ծրագիրներ կամ առաջարկներ ալ կրնան ներկայացուիլ հրապարակաւ, առ այժմ տեսականօրէն, որոնցմէ լաւագոյն դատուածն ընդունուելով և գործադրուելով լրագրապետներուն կողմէ, իր նման քաջալեր մը ու ապահովութիւն մը կ'ընծայուի սկսնակ խմբագիրներուն՝ աւելի՛ եռանդով փարելու իրենց ասպարէզին։ Գալով հիններուն, ինչպէս այս տողերը գրողն ալ, անոնք ոչինչ կը սպասեն այլ եւս այս տեսակ կարգադրութիւններէ, լրացնելու մօտ ըլլալով իրենց աշխատութեան շրջանը, տարիքի ու յոգնութեան բերմամբ։ Եւ այս այսպէս ըլլալուն համար է որ չի քաշուիմ հրապարակել առաջարկս որուն մէջ ո՛չ ոք պիտի գտնէ անձնական տեսակէտ մը։

*** Տակաւ տակաւ մթնշաղին ստուերները կ'իջնեն կը տարածուին հիւանդանոցին չուրջը ու այլ եւս յոգնած՝ կը հարկադրուիմ վար դնել գրիչս։ Ներսը, ճրագները կը վառուին, ընթրիքի զանգակը կը զարնէ դանդաղ դանդաղ, զօղանջի մը պէս. է՛ն ծանր հիւանդներն իսկ կը շարժուին իրենց անկողիններուն մէջ՝ անյագօրէն սպասելով բաժակ մը կաթի կամ պնակ մը արգանակի։ Դուրսը Նրբանցքներուն մէջ, կը վերսկսի հիւանդապահներու և սպասաւորներու երթեւեկը՝ որոնց աղմուկին կը խառնուին մայրապետներուն վճիտ խօսակցութեան ձայները, որոնք շա՛տ աղօտ գաղափար մը կու տան, սակայն, գեղեցիկ սեռին ներկայութեանը։ Գիշերուան առաջին ժամուն յատուկ թեթեւ կենդանութիւն մըն են ասոնք որով պահ մը կ'ոգեւորուինք «պատապարեալ»ներս և որ՝ շատ չանցած՝ խորին լռութեան մը պիտի փոխարկուի, կազի լուսաւոր լամպարներուն իսկ յաջորդելով ծիծաղաւ պլպլացուն կանթեղներ, բժշկական պատուէրի համաձայն։

Նամակս փակելէ առաջ, վերընթերցումով մը կ'անդրադառնամ թէ փոխանակ գրական նիւթի մը, ինչպէս կը սպասէիք անշուշտ, խմբագրական նիւթով մը զբաղեր եմ, — թէեւ մեր մէջ ամէն խմբագիր գրագէտ է... տխողոսը իրեն յատուկ «մագաղաթը» չունենալուն պատճառաւ, — նիւթ մը շա՛տ գրական՝ բայց որուն խորը մտքի աշխատաւորներու ապագային վերաբերող խնդիր մը, փափաք մը կայ։ Ներեցէք, խնդրեմ, սիրելի՛ պաշտօնակից և բարեկամ, աճապարանքով ուրուագծած այս «Նամականի»ս։

ՏԻԳՐԱՆ ԾԱՐՓԻՍԱՐԵԱՆ

Պուլկարական Հիւանդանոց Շիշլի
27 Դեկտեմբեր 1907

Ծ. Ց.— Արեւելքի նախորդ արտօնատէր Զարեհ էֆ. Եուսուֆեան առենօք հաստատեց այս դրութիւնը իր թերթին բոլոր աշխատաւորներուն համար անխտիր, և երբ հազիւ երեք տարի ետքը թերթը չէր հրատարակուեր ու մեզմէ շատեր անգործ մնացին յանկարծ, կանոնաւորապէս ստացանք մեր աւանդի բաժինը, որ 10ական ոսկիէն պակաս չէր և ոմանցը ա՛լ աւելի։ Ահա գործնական օրինակ մը առաջարկիս։ Տ. Ա.

ԿԵԱՆՔԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

ՃԵՐՄԱԿ ԿԱՂԱՆԴ

ԿԱՂԱՆԴԸ ՊԷՏՔ Է ՋՆՋԵԼ

ՔԱՆԻ ՄԸ ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԲԱՐԻԶ, 10 Յունվար 908

Ճերմակ կաղանդ մը ունեցանք այս տարի։ Ճերմակ կաղա՛նդ, ինչ աղուոր բան, արդէն կաղանդը ճերմակ չէ՞ ամէն առտն, այսինքն անմեղ, մաքուր զգացումներու առիթ մը, քիչ մը սէնպօլիզմ երեւալով։ Բայց հոս ճերմակ կաղանդը կ'առնեմ նիւթական իմաստով։ Յունվարի անդրանիկ առաւօտն մեզի բերաւ երկինքի ճերմակութիւնը, մաքո՛ւր օրհնութիւնը։ Կաղանդի առտուն երբ աչքերնիս բացինք, ահա ճերմակազգեստ պճնուած տեսանք տանիքներն ու քիւերը, պատուհաններն ու ծառերը։ Ձիւնը մաղուած էր թեթեւ շղարշով մը, որ ցնծէ, անձրեւէ յոգնած մեր աչքերուն տալու խնդիր մը պարգեւեց։ Պատուհաններու առջեւ թաղարները ճերմակ ծաղկեր են, ծառերուն չորցած ոստերը հարսնացեր են, ինչպէս սալօրենին գարնան առաջին զարթնումին մէջ։ Ո՜րչափ կը խայտամ անհուն կապոյտին անսահմանութենէն բիւրեղացած այս անշունչ Թիթեռնիկները տեսնելով, նորափետուր տարփաւորի մը պէս կը թրվռամ, կ'ուզեմ վազել, բռնել, յափշտակել, գրաւել ու շրթունքներուս մէջ տաքցնել հալեցնել այդ քաղցր ցրտութիւնը։ Ձիւնը միակ բանն է որ տղայական խանդ ու խինդ մը կու տայ երիթացած զգացումներուս։

Բարիզցիին համար — որ քիչ առիթ կ'ունենայ յորդ ձիւն մը վայելելու — աղւոր կաղանդչէք մը եղաւ այս ճերմակութիւնը, որ սակայն, մի՜ղք, շատ դիւրամեռ եղաւ, ո՛չ իսկ օր մը ապրեցաւ։ Բայց արդէն կաղանդն ու կաղանդչէքը մէկ օրուան կեանքի մը խորհրդանիշը չե՞ն։

Բայց կաղանդի հաճոյքներէն ձանձրացողներ, մարդկային երեւակայութեան այդ հանգիստն ու հանգրուանը ջնջել ուզողներ կան։ Ըստ իս, իրա՛ւ ես ալ նեղացող մըն եմ սա պայմանագրականութիւններէն, պաշտօնականութիւններէն, սակայն չեմ ալ ուզեր որ մղուինք դաժան գործնականութեան մը։ Աւանդութիւնները մարդկային զգացումներու անապատին մէջ դալարուէտ ովասիսներ են։

Կաղանդի օրը ջնջե՛լ... Ահա այս ծրագիրն է որ կ'զբաղեցնէ նոյն իսկ համբաւաւոր գրագէտ մը Ռընէ Տումիք։ Իբր շահեկան էջ մը հոս մէջ կը բերեմ իր մէկ գրածը։

«Բան մը որ միշտ ինծի զմայլելի թուած է, այն արուեստն է որով կեանքը կը կնճռոտենք և յանձն կ'առնենք տարապարհակներ՝ զորս պարտաւորութիւններ կ'ըսենք, որ ամէնուն ալ վրայ կը ծանրանայ և որուն՝ ամէնքը կը շարունակեն տոկալ համբերատարօրէն։ Այս տեսակէտով ոչինչ աւելի նշանակելի են քան կաղանդի օրուան ծէսերը։ Ոչ մէկ մարդ հոն ոչ հաճոյք ոչ օգուտ կը գտնէ, բացի դռնապաններէ, շաքարագործներէ և ծաղկեվաճառներէ, որոնք սակայն փոքրամասնութիւն մըն են։ Աշխարհ կ'ընդունի թէ, անհեթեթ սովորութեանց դիզման հետեւանքով, տարուան շրջան մը ճշմարիտ խրտուիլակ մը կը դառնայ անդորրութիւնով և տրամաբանութիւնով գրաւուած հոգիներու համար։

«Չեմ չափազանցեր։ Եւ հաւատքը ունիմ բազմաթիւ մարդոց ներքին զգացումը թարգմանելու։ Ինչ որ երգիծական և անգութ է, հանճարիմացութեան ուժով մարդիկ հասած են ատելի ընել բաներ որոնք, ըստ իրենց, հաճելի են։

«Նուէր մը ընդունիլը հաճելի է, սակայն աւելի՛ հաճելի է նուէր ընել։ Տալէն աւելի սիրուն բան չկայ։ Դեռ ուրիշ պայմաններ ալ պէտք են։ Շաքարագործին կամ ծաղկավաճառին մօտ կ'երթաք։ Անոր կը յանձնէք հասցէներուն ցանկը այն անձերուն որոնց հանդէպ պարտաւորութիւն ունինք. և փոխարէն՝ ձեր երախտագիտութիւնը հարկադրող գումարը։ Իրապէս, տեղի կա՞յ որ ձեր այս շրջաբերական միջոցին համար շնորհակալ ըլլան ձեզի։ Մնաց որ, ոչ մէկը շնորհակալ կ'ըլլայ։ Տանտիրուհի մը տասնըեօթերորդ ծաղկեկողովը ստացած պահուն, դժուարաւ կը հանդարտեցնէ իր ջիղերը, շաքարատուփերու քսանըհինգերորդին՝ մոլեգնօրէն կը պատռէ անոր ընկերացող տոմսը։ Ինչ է ուրեմն այս կատակախաղը և այս փոխադարձ խաբէութիւնը։

«Այցելութիւն մը ընդունիլ հաճելի է, աւելի հաճելի՛ տալը։ Բայց պէտք է ճիշդ գիտնալ այցելուին անունը և կարող ըլլալու է անոր հետ քանի մը խօսք փոխանակել։ Կաղանդի օրուան այցելութիւնը սա յատկանիշը ունի թէ զայն

«ՄԱՆԶՈՒՄԷ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ)(58)(

ԿԻՐՔԻՆ ԶՈՀԵՐԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԳ.

ԱՆԶՆՈՒԷՐ ԲԱՐԵԿԱՄ ՄԸ

Երկու ընկերներ քաշուած մնացին Թօրթօնիի զբօսարանին առջեւ, անակընկալը մեծ էր, Նօվանթէլ ուրախութենէն ճառագայթելով։

—Աչքերնիս չորս բանալու ենք Կա՛սթօն, ըսաւ, շատ մեծ անակնկալի մը առջեւ կը գտնուինք, զօրավարը, Տօքթօռն ու մարքիզուհին քիթ քիթի կը տեսակցին վաղեմի մտերիմներու պէս, կերդնում որ ասկէ երկու գիշեր առաջ ինչ մեծ վարձատրութիւն ալ խոստացուէր, անկարելի էր որ մարքիզուհին յօժարէր ասանկ հանրային զբօսարանի մը մէջ այս երկու բախտախնդիրներուն հետ նստիլ ու մտերմաբար տեսակցիլ. և սակայն խնդիրը փոխուած է այս գիշեր ուր զօրավարին հրամանովն է որ կը շարժին ասոնք, անպատճառ զօրավարը այնպէս մը կարգադրած է գործը որ այս գիշեր մարքիզուհիին հետ կարող ըլլայ հոս մտնալու. զօրավարը այս առիթէն օգտուելով իր անբաժան ընկերը Տօքթ. Սէն Կալմիան ալ ներկայացուց մարքիզուհիին, ալ վաղը դատարկապորտ բժիշկը պիտի սկսի պարծենալ թէ Պարանքօսի մարքիզուհիին ջիղերը ոտքի ելած էին ու ինք հանդարտեցուց զանոնք պարզ դեղով մը. այս երկու բախտախնդիրները աղէկ սորված են ամէնուն քիթին խնդալը։

—Ես ալ անկէ կը վախնամ, ըսաւ Կասթօն, հապա եթէ ասոնք մեզի ալ հետապնդելու ելլեն, այն ատեն մեր ամբողջ ծրագիրները կը խանգարեն։

—Աղէկ մի՛ վախնար բնաւ, անոնք մեզի հետ չափուիլ չեն ուզեր, քալէ փողոցին վրայ անկիւն մը քաշուինք, տեսնանք ի՛նչ պիտի ընեն սրիկաները, վստահ եմ որ ոչ ոք պիտի ճանչնայ մեզ ու գիտնայ թէ ի՛նչ ընելու եկած ենք։

Երկուքը մէկէն գացին անկիւն մը կծկտեցան փողոցին վրայ, քիչ ետքը հեռուէն երեւցաւ օթեւակներու հսկայ խոշոր կինը՝ Տիկ. Մաժօրա շրջապատուած՝ իր երկու աղջիկներէն, որոնց մէկը խիստ նիհար էր ու երկայնահասակ իսկ միւսը գէր ու կակլոր, Կասթօն չկրնալով ծիծաղը զսպել։

—Անհաւասկ խոշոր դդում մը որ խնձորի մը ու կանկառի մը հետ գլտոր մլտոր կուգայ, ըսաւ։

Նօվանթէլ իսկոյն վազեց ու կենցաղագիտական փափկութեամբ դիմաւորեց հիւրերը ու սիրագեղ ձայնով մը,

—Շնորհապարտ երախտապարտ ձգեցիք մեզ, տիկի՛ն, ըսաւ, ո՛րչափ շնորհակալութիւն յայտնենք քիչ է ձեզ և օրիորդներուն։

—Աղջիկներս պէտք է որ ձեզ երախտապարտ ըլլան, պատասխանեց կինը, անոնք մեծ փափաք ունին ասանկ բաներու. եթէ չիտակը կ'ուզէք, ես գալու միտք չունէի թէեւ, բայց անգամ մը խօսք տուած գտնուեցայ աղջիկներուն, ալ ով կրնայ անոնց խօսք հասկցնել, վերջապէս մայրութիւն կայ գործին մէջ. հակառակ ըսածիս ալ ըսելիքիս ալ համար զղջալուս, չկրցի մերժել, և սակայն խնդիրը հանդարտ չէ, երկանս զայրացկոտ դէմքը աչքիս առջեւէն հեռացած չունի, հաւատացէք որ եթէ տեսնայ մեր ասանկ կէս գիշերէն ետք հոս գալը երկուքնիս ալ ողջ չի ձգեր, այնչափ հակառակ է ասանկ բաներու։

—Ինչո՞ւ ատանկ կը մտածէք, մենք ալ մարդիկներէ՛ն ենք միթէ, մենք ալ ձեր զաւակները կը սիրենք, եղբօր պէս ու պատուաւորաբար պիտի ճաշենք օրիորդներուն ու ձեր հետ։

Աղջիկներէն մէկը միջամտելով,

—Ի՛նչ կ'ըսէք, ատանկ բա՞ն կ'ըլլայ միթէ, ըսաւ, իմ սիրտս կը նեղուի, պէտք է խնդանք, զուարճանանք, երգենք. ես մեծ զուարճութեան մը յոյսովը եկայ, եթէ ոչ...

—Դեռ կը խօսի՞ս, խոշո՛ր գլուխ աղջիկ, սաստեց տիկ. Մաժօրա, ատ ի՛նչ խօսք է, եթէ հայրդ լսէր բերանդ պիտի պատռէր։

—Ըսենք որ երգել չկենայ, յարեց միւս աղջիկը, սերով քաքաօ ալ պիտի չգտնուի՞ սեղանին վրայ։

—Անհոգ եղէք աղջիկս, ամէն բան լիառատ պիտի ըլլայ սեղանին վրայ, ինչ որ ուզէք պատրաստ է ճաշարանին մէջ, միայն ձեր տիկին մայրը պէտք է ըսէ թէ ո՛ր ճաշարանը պիտի երթանք, անգամ մը որ ճաշարանէն ներս մտանք ամէն բան կը դիւրանայ. Քաֆէ Անկլէն համ չկայ, եթէ կ'ուզէք կամ Պինօն կ'երթանք կամ Մէզօն տ'Օռ և կամ եթէ ասոնք չէք ուզեր Քաֆէ տը Լարէ և կամ Քաֆէ Ռիշ կը ճաշենք, ընտրեցէ՛ք ասոնցմէ մէկը։

—Եթէ գիս ու քոյրս երջանիկ ընել կ'ուզէք, ըսաւ օրիորդներէն մէկը, Քաֆէ Ամէրիքէն տարէք մեզ։

—Մեր միակ իղձը գոհացում պատճառել է ձեզի, ո՛ւր որ հրաման ընէք, հոն կ'երթանք. եթէ տիկին մայրերնիդ յօժարի, հոն կ'երթանք, դուք ի՛նչ կ'ըսէք, տիկին Մաժօրա։

—Ես, ինչ ըսեմ ես, բան մը չեմ ըսեր ես, ես ալ տեղուանքը գացած չեմ, եթէ աղէկ տեղ մըն է, հոն երթանք. թէեւ տարիներ առաջ բեմ կ'ելլէի ու բաւական յաջող դերասանուհի մըն էի, բայց ատանկ տեղուանքը չէի գիտեր, երբ փորձերնիս անօթենար, թատրոնին քովը ճաշարան մը կար, անկէ կաղամբի ապուր կ'ուտէինք, մինչդեռ հիմա՝ թիզ մը լակոտները աշխարհքի ամէն կողմը գիտեն։

—Քաֆէ Ամէրիքէնը շատ սքանչելի տեղ է եղեր մայրիկ, բոլոր չիք պարոնները հոն կ'երթան եղեր։

—Օ՜խ ինչ մեծ ապացոյց Քաֆէ Ամէրիքէնի սքանչելի տեղ մը ըլլալուն, ատանկ չիք պարոններու հետ գործ չունիմ ես, դուք ա՛ն ըսէք որ մայր մը կրնա՞յ աղջիկները Քաֆէ Ամէրիքէն տանիլ, ինծի պէտք եղածը այս է, պարոն Նօվանթէլ ամէնէն աղէկը գիտէ։

—Գէշ տեղ չէ՛, տի՛կին, շատ մը պատուաւոր կիներ հոն կը ճաշեն, եթէ ուզէք մասնաւոր սրահի մը մէջ կը ճաշենք։

—Ատիկայ անկարելի է, տեսնողները ի՛նչ նշանակութիւն պիտի տան, պէտք է անանկ տեղ մը նստինք որ չորս կողմերնիս մարդ ըլլայ։

—Աւելի աղէկ, կրկնեցին աղջիկները, չիք տիկիններուն շրջազգեստները մօտէն դիտելու առիթը կ'ունենանք, միւսիւներն ալ սրահը կ'ըլլան, բայց պարոն Կասթօն կ'երեւի թէ չի ախորժեր ատանկ տեղերէ։

—Ինծի համար ալ ամէնքն ալ մէկ է, պատասխանեց Կասթօն։

—Բայց բնաւ թատրոն եկած չունէք, պարոն Կասթօն, ըսաւ աղջիկներէն մէկը։

—Զբաղած եմ, անոր համար չեմ կրնար թատրոն գալ։

—Ներեցէ՛ք, չկրցայ մէկէն ի մէկ յիշել խեղճ Ժիւլիա Տօրսիվալը կը սիրէիք։

Խոշոր կինը երեսը թթուեցուց աղջկանը այս անպատշաճ լեզուագարութեանը համար, Կասթօն բնաւ չպատասխանեց, ու շարունակելով իրենց ճամբան հասան Քաֆէ Ամէրիքէն։

(Շարունակելի)

պարտականութենէ մղուած կը կատարեն եւ ոչ թէ հաճոյքէ: Նրա կը ժանեն, ինքզինքնին կը ցուցնեն, իրենց ներկայութիւնը կը հաստատեն. քիչ մըն ալ՝ թամարի մը վրայ պիտի ստորագրեն: Ցետոյ, կը փութան որպէս զի օրուան մէջ կարելի եղածին չափ բազմաթիւ կատարեն քաղաքավարական գիմումները: Իրապէս, ինչի՞ կը ծառայէ եւ որո՞ւն հաճոյք կը պատճառէ աս: Աւելի լաւ չէ՞ր հանգիստ մը միալ իր տունը, ինքզինքը վերապահելով երթալ որոշ օրը եւ ժամուն, խնդրել աստւլիսի քանի մը վայրկեան անոնցմէ որոնց հետ տեսնուիլ կը սիրեն եւ անոնց՝ որոնց ըսելիք բան մը ունին:

«Տղաքները իրենք ալ դժգոհութիւն ունին այս շրջանին մէջ զոր անբաղդներ կը կարծեն թէ իրենց համար չինուած է: Վարժարանները զանոնք կը ձգեն քանի մը օրուան համար: Շուտով անոնց ձեռքէն կը բռնեն եւ կը քաշքշեն տունէ տուն, երեւակայական ժառանգութեանց հօրեղբայրներու, եւ քառասներորդ աստիճանի զարմիկներու մօտ: Զանոնք կ'արբուցանեն ընտանեկան ուրախութիւններով, զանոնք կը յափրացնեն այլազանութենէ զուրկ զբօսանքներով, զանոնք կը խծուծեն աւարողական ճաշերով, շաքարեղէններով կը թխեն, ոսկի եզերքով կարմիր անուելի գիրքերով կը ճնշեն, զանոնք հաղորդակցութեան մէջ կը դնեն խաղալիքներու հետ որոնք ազդեցութիւն կը գործեն եւ սակայն չեն քալեր բնաւ: Այլայլած, անբանացած, զզուած, կը նախընտրէ հիւանդ լինալ զգուշանալու համար երջանկութեան այս ծայրայեղութենէն:

«Եւ, որքան որ ամանորի օր մը ըլլայ, նոյն բանը պիտի ըլլայ: Մարդիկ ինքզինքնին կ'ենթարկեն պարտականութեան մը, տարհապարհակէ մը չեն զգուշանար: Մէկ գործնական միջոց կայ եւ զոր կը յանձնարարեմ տարեցոյց պատրաստողներուն, — տարին սկսցնել տալ տարւոյն երկրորդ օրէն:»

Իրաւունք ունի՞: Կը կարծեմ թէ իրաւունք մը ունի, սակայն աւանդամոլներն ալ իրենց զօրաւոր իրաւունքը չունի՞ն արդեօք, իրաւունք՝ որ մեր ամէնուն է:

ՄՈԴՊԵՑ

ԱՐՏԱՔԻՆ

ԳԵՐՄԱՆԱԿԱՆ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՈՎԿԻԱՆՈՍԻՆ ՎՐԱՅ. — Հիւսիսային Գերմանական շոգենաւային ընկերութեան եւ ճարոնական Նիբբոն Եուզէն Քայշա ընկերութեան միջեւ համաձայնութիւն մը կնքուեցաւ, որով ճարոնական ընկերութիւնը Ծ. Հնդկաստանի շոգենաւային վաճառականութենէն կը քաշուի, եւ այս սպասարկութիւնը բացարձակապէս կը թողու Նորտտայչէր Լոյտի, ա'յնպիսի պայմաններով, որոնք երկու կողմերուն ալ գոհացուցիչ նկատուած են: Ասով վերջ կը գտնէ մրցում մը, որ տասնըութ ամիսէ ի վեր մեծապէս ընդարմացուցած էր Նաւորդէքի եւ ուղեւորի սակերը Ծ. Հնդկաստանի սպասարկութեան համար, այսինքն Սինկաբուրի Պանկքօքի, Հօնկ-Քօնկի, Սվաթովի եւ Հօյհուի նաւահանգիստներուն համար:

Արդէն երկու գերմանական հզօր ընկերակցութիւններն ալ համաձայնեցան, Համպուրկ-Ամերիկա եւ Նորտտայչէր Լոյտ ընկերութիւնը: Այս համաձայնութիւնը յոյժ կարեւոր դէպք մըն է բրիտանական նաւարկութեան համար: Իւրաքանչիւրը պիտի պահէ իր անջատ կազմակերպութիւնը եւ սեղանաւորական միութիւնը: Աշխարհի երկու ամէնէն մեծ ընկերութեանց այս միութիւնը պիտի չարաճակուի առնուազն չորս տարի: Թուանշաններով աւելի դիւրին է բացատրել գերման շոգենաւային ընկերութեան ընդարձակութիւնը:

	Շոգենաւ	Թոնօ
Համպուրկ-Ամերիկա ընկերութիւն	167	915,519
Նորտտայչէր Լոյտ	145	736,911
	312	1,652,430

Ասոնցմէ զատ, նոր շոգենաւեր ալ շինուելու վրայ են: Երբ նկատի առնենք որ Հիւսիսային Ատլանտեանի մէջ մինչեւ հիմա գոյութիւն ունեցող նաւային շահերու ամենամեծ միութիւնը պիտի ս'ոփ գործել մէկուկէս միլիոն թոնօ տարողութեամբ շոգենաւերով: Գերման շոգենաւային ոյժը յայտնի կ'ըլլայ: Այս երկու գերման ընկերութեանց նպատակն է գրաւել ամբողջ երկրագունդին վաճառականութիւնը: Աշխարհացոյց քարտէսին վրայ չկայ երկիր մը, բացի թերեւս Հնդկաստանէն եւ Բարելոյսէն, որուն հետ կանոնաւոր շոգենաւային հաղորդակցութիւն չունենայ մէկ կամ միւս ընկերութիւնը: Համպուրկ-Ամերիկա ընկերութիւնը կը պարծենայ թէ յիսուներութը անջատ շոգենաւային սպասարկութիւն ունի: Նորտտայչէր Լոյտի սպասարկութիւնը նուազ բազմաթիւ չէ: Իւրաքանչիւրը մերթ ընդ մերթ ձեռք ձգած է հաստատուած գիծեր հեռաւոր երկիրներու մէջ: Իւրաքանչիւրը հանդարտօրէն բայց արդիւնաւոր կերպով ապահոված է շահեր ուրիշ գերմանական կամ օտար գիծերու վրայ, ա'յնպէս որ դժուար է ըսել թէ Համպուրկի եւ Պրեմէնի ձեռնարկութեանց ազդեցութիւնը ո'ւր կը սկսի եւ ուր կը վերջանայ: Դարձեալ թուանշաններով խօսինք, որոնք ցոյց կուտան երկու այս մեծ ընկերութեանց քաժանումը, 1906ին:

	ուղեւոր
Համպուրկ-Ամերիկա ընկերութիւնը	431,955
Նորտտայչէր Լոյտ	491,383
	923,338

Թուանշանները ցոյց կուտան նաեւ թէ մղոնի հաշուով երկու ընկերութիւնները հետեւեալ կերպով ուղեւորած են նոյն թուականին.

Համպուրկ-ամերիկա	7,432,000
Նորտտայչէր Լոյտ	6,000,938
	13,432,938

Համպուրկ-Ամերիկա ընկերութեան ճամբորդութիւնները մէկ տարուան մէջ հաւասար են երկրագունդին շրջապատին 344 անգամին, եւ Նորտտայչէր Լոյտինը, 278 անգամին: Ո'չ մէկ բրիտանական ընկերութիւն կրնայ ա'յսքան հեռաւորութիւններ կտրած ըլլալու պարծանքը մէջ բերել:

Ի՞նչ է պատճառը այս երկու ընկերութեանց միութեան, որոնք ասկէց առաջ ա'յնքան հակառակ էին իրարու: Ուրիշ պատճառներէ զատ հետեւեալները կարեւոր տեղ մը կը բռնեն.

1. Հիւսիսային Ատլանտեանի մէջ անգլիական Լուսիտանիայի եւ Մաւրետանիայի երեւոյթը, եւ միւս ընկերութիւններուն հետ Քինարտ Ընկերութեան միանալու մերժումը.

2. Հուայթ Սթար ընկերութեան կողմէ ճեպընթաց սպասարկութեան մը հաստատութիւնը դէպ ի Նիւ Եորք Սաութէմբթընէն եւ Շէրպուրէն.

3. Երկու գերման կարեւոր ընկերակցութեանց միջեւ անհարկի մրցումէ խոյս տալու փափաքը, եւ ապագային շոգենաւային սպասարկութիւնները տարածելու փափաքը:

Գերման կառավարութիւնը տարին 220,000 սթերլին նպաստ մը կուտայ Նորտտայչէր Լոյտի:

Վիլհէլմ կայսր մասնաւոր հեռագրով շնորհակալութիւն կը յայտնէ երկու գերման ընկերութեանց միջեւ այս միութեան համար:

ԳԵՐՄԱՆ ԿԱՅՍՐԸ. — Վիլհէլմ Բ. անցեալ օր ներկայ եղաւ հանգուցեալ հիւպատոս Շթաուսի ազգական ամուսնութեան: Բացի Բրուքի հարսանիքէն, միակ առիթն է որ Ն. Վեհափառութիւն ներկայ եղաւ այս տեսակ արարողութեան մը ա'յնպիսի ընտանիքի մը մէջ, որուն անունը ազնուական «ֆօն» տիտղոսով չի սկսիր: Հանդիսական հացկերոյթին մէջ Վեհապետը նստած էր հարսին եւ անոր մօրը մէջտեղ, եւ ճառ մը խօսելով ծանրացաւ փեսին հօր՝ զօրավար Բոււմէրի զինուորական արժանիքներուն վրայ: Հացկերոյթէն վերջ կայսրը սիրով ընդունեց Տիկին Շթաուսի խնդիրքը թէ ամբողջ ընկերութեան լուսանկարը առնուի, եւ հրամայեց որ կայսերական անձնապահ Ուլան գունդին պատգամաւորութիւն մը գայ միանայ խումբին իր շուրջը: Հարսանեկան ամոլին հետ իր խօսակցութեան առեն Վեհապետը հարցուց թէ ո՞ւր պիտի երթան անցընել մեղրալուսինը, եւ պատասխան ընդունելով թէ Տրէզտէն, ըսաւ. — «Լա՛ւ, Տրէզտէն շատ գեղեցիկ է, բայց» — դառնալով փեսին հրամատար սպային, «Պէտք է այս երիտասարդներուն երկու չաբաթ արձակուրդ տաս զարնանը, որպէս զի կարենան Քօրֆու երթալ: Հոն ա'լ աւելի գեղեցիկ բաներ պիտի տեսնէք:»

Կայսեր նուէրը, չքեղ սպաս մը կայսերական յախճապակիի գործարանէն, կը զարդարէր սեղանը հացկերոյթի պահուն:

Կայսրը կը պատրաստուի Քորֆու երթալ, ուր իր նոր գնած Աքիլէոն դղեակին մէջ 15 սենեակներ կը պատրաստուին իր եւ կայսրուհիին բնակութեան համար: Հանդերձանքները այն կղզին հասան 550 սնտուկներով: Վաթսուն ծառայ պիտի սպասարկեն: Ելեկտրական լոյս զետեղուած է, արդէզեան ջրհոր մը փորուած, լոգարաններ շինուած են, վերջապէս ամէն կարգադրութիւններ եղած են շէնքը համաձայնեցնելու համար իր նոր սիրոյ գաղափարներուն հետ:

ՍԻՆԷՄԱԹՕԿՐԱՖԻ ԱՂԷՏԸ. — Ինչպէս հեռագիրը ծանոյց, աւելի աղէտք մը պատահեցաւ Անգլիա, Պարնուէյի մէջ, ուր տղայոց համար սինէմաթօկրաֆի տեսարան մը կազմակերպուած էր: Ներս մտնելու խուժումին մէջ 15 տղաքներ ոտնակոխ եղան եւ ճմլուելով մեռան: Մեռնողներուն տարիքը չորսէն ինն է: Տասնըմէկ տղաքներ ալ վիրաւորուեցան: Աղէտքը բազում տուներ սուգի մէջ թողած է: Լոնտոնի թագաւոր ցաւակցական հեռագիր ուղղեց տեղւոյն քաղաքապետին:

ՈՐԲԱՆՈՑԻ ՏՂԱՅՈՑ ՀՈՎՈՒԵՐԳՈՒԹԻՒՆԸ. — Նիւ Եորքի մէկ որբանոցին երկու որբ տղաքը, մին մանչ, 15 տարեկան, եւ միւսը աղջիկ, 13 տարեկան, հանդէս մը տուին լրագրի ցրուիչներուն: Որբանոցին հոգաբարձուները այս առթիւ հասկցուցին իրենց թէ իւրաքանչիւրը ժառանգորդ է 10 միլիոն սթերլինի: Որբանոցին հիմնադիր Մր. Հէմրոլէյի կտակին համաձայն, անոնք ամէն կերպով դաստիարակուեցան, առանց մինչեւ հիմա հասկնալու թէ մեծ հարստութեան վիճակուած են:

ՔՐՈՆԻԿ

ՍԿԻՒՏԱՐ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ նորընտիր դպրաց դասին դիւանի ընտրութիւնը կիրակի օր կատարուելով ատենապետ ընտրուեցաւ Ցակոբ էֆ. Սարգիսեան, ատենադպիր Վահան էֆ. Ցովհաննէսեան եւ գանձապետ Եղիա էֆ. Խավիարճեան:

ԴՊՐԵՎԱՆՔԻ նախկին սաներէն Պ. Մանուկ Կարապետեան, Ժընէվէն L'univers et l'humaitéի հինգ հատորները իբր յիշատակ Արմաշի դպրեվանքի մատենադարանին նուիրած ըլլալով, Ս. Պատրիարք Հայրը շնորհակալութեան գիր մը ղրկած է:

ԱՐՄԱՇԻ Խասկալ Թաղի Տ. Խորէն քհնյ.ի վիճակին նկատմամբ աննպաստ տեղեկութիւններ Պատրիարքարանի հաղորդուած ըլլալով, Ս. Պատրիարքը մասնաւոր գրութեամբ մը յանձնարարեց Արմաշի փոխ-վանահայր Տ. Բաբգէն Ծ. Վրդ.ի, որպէս զի նկատի առնելով յիշեալին վիճակը, անոր բարւոքման մասին կարեւորը տնօրինէ:

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷ գրուեցաւ Սաւոյ ժառանգաւորաց վարժարանի Նախորդ Տեառն Տ. Գարեգին վրդ. Խաչատուրեանի, որ այժմ Մարաշ կը գտնուի, թէ պատրաստուի Պոլիս գալ:

ՍԿԻՒՏԱՐԻ ազգատ հիւանդներու խնամակալութեան Նոր-Թաղի ներկայացուցիչ Եղիա Խավեարճեան եւ Արմենակ Խրիմավերեան էֆ.ները եւ Սէլամիէ Թաղին ներկայացուցիչներէն Արամ էֆ. Բիթլիսեան պատճառաբանեալ եւ հասաքարար հրաժարական մատուցած են Սէլամիէ-Իճատիէ միացեալ Թաղ. Խորհուրդին:

ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԻՍ բոլոր Թաղային վարժարաններու երկսեռ ուսանողութիւնը, երէկ եւ այսօր իրենց Թաղի եկեղեցիներու մէջ հաղորդուեցաւ առաջիկայ Ս. Ծննդեան տօնին առթիւ: Կրօն. Ժողովոյ վերջին նստին մէջ տրուած որոշման մը համաձայն, վարժարաններու միայն երկսեռ ուսուցչութիւնն ալ մեծ մասամբ մասնակցեցաւ նոյն խորհուրդին, իբր օրինակ ուսանողութեան:

ՍԱՄԱԹԻԱՅԻ ազգատախնամ մարմինը կիրակի օր, երեք Թաղերու ազքատներուն առանց կրօնի խտրութեան 10,000 օխա ածուխ բաժնեց, որուն 3000ը Նարլը Գաբուի, 2000ը Եէնի մահալլէի եւ մնացեալ 5000ը Սամաթիոյ ազքատներուն:

*** Ազքատախնամը, այս տարի գովելի նախաձեռնութեամբ մը որոշած է միայնակ երեք Թաղերու վարժարաններէն եւ միանգամայն որբ ազքատ 20 տղայոց Պօչիկ հայթայթել, ներկայ ձմրան առթիւ:

ՏԱՐՏԱՆԷԼԻ Ս. Գէորգ եկեղեցիին մէջ, կաղանդի առտուն պատարագի երգեցողութիւնները, մեծ ներդաշնակութեամբ եռաձայն երգուած են, առաջնորդութեամբ երաժշտապետ Խոսրով էֆ. Բէօմիւրճեանի եւ ի ներկայութեան բազմաթիւ երկսեռ հաւատացեալներու:

ՄՆԱԿԵԱՆ Թատերախումբը որ մեծ յաջողութեամբ ներկայացումներ կուտայ Ռօտոսթօյի մէջ, իր հասոյթներէն դարձեալ ութսուն զրուշ ղրկած է ողբացեալ Զաֆրաստի ընտանիքին եւ ութսուն զրուշ ալ հիւանդ գրագէտ Տիգրան էֆ. Արփիարեանի:

Նոյնպէս Տիգրան էֆ.ի իննսուն զրշ. ղրկած է ուրիշ համակիր մը:

Իզմիրի առաջնորդ Դուրեան Սրբազան եւ Տիգրան էֆ. Նլքէնճեան դրամական նուէրներ հասցուցած են հիւանդ գրագէտին, որոնց համար իր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ:

ԹԱԼԱՍԻ նորակառոյց Ամերիկեան Բարձրագոյն վարժարանին բացման հանդէսը կատարուեցաւ Եւրոպական տարեգլխի օրը, ի ներկայութեան երկսեռ բազմութեան մը, որուն մեծամասնութիւնը կեսարիայէն եկած էր: Ներկաներուն մէջ կը նշմարուէին կեսարիոյ Վալի. կառավարիչին քարտուղարը Նաշիֆ էֆ. եւ Բիւչուիէ վարժարանի սնօրէն Րասըմ պէյ թղթատարական քըն՝ նիչ Խայրէտտին էֆ. եւ վերապատուելի Բերովբէ էֆ. որոնք մասնաւորապէս հրաւիրուած էին: Հանդէսը սկսաւ աղօթքով մը, զոր կարդաց ամերիկեան հիւանդանոցի բժիշկ Տօքթ. Ռատի: Ցետոյ առաջնորդութեամբ երաժշտութեան ուսուցիչ Դիլբաթեան էֆ.ի, երգուեցան քառաձայն ներդաշնակ երգեր, որ գոհ տպաւորութեան մը ներքեւ թողուցին ներկաները: Միսիոնարական ներկայացուցիչներէն Մր. Ֆօռլ եւ Մր. Էրվինկ Ս. Գրքէն մէկ քանի հատուածներ կարդացին, որոնցմէ ետք վարժարանին տնօրէնը Մր. Ուինկէյթ կարդաց տեղեկագիր մը, որուն մէջ կ'ըսէր թէ «Աստուած գիտ այս դպրոցին նուիրած է, ես ալ պիտի աշխատիմ ազգատ տղաքներու դաստիարակութեան գործին համար:» Սպա վարժարանին շինութեան համար շնորհուած կայսերական արտօնութեան առթիւ, Վեհ. կայսեր Թանկագին կենաց արեւշատութեան համար մաղթանքներ ըրաւ եւ ժամը 12ին վերջացուց հանդէսը, գոհ տպաւորութեան մը տակ թողլով ներկաները, որոնց՝ պատուասիրութիւններ ալ տեղի ունեցան:

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆՆԵՐԷՆ. — Տէր զօրի նախկին առաջնորդ, Ներսէս Ծ. Վ. Տիկատնեան վերջերս մայրաքաղաքս եկած էր: Կ. Պատրիարքը դիտաւորութիւն ունի զինքը հանգուցեալ Աբէլեան Տ. Պետրոս գերապայծառին տեղ Պէյրութի կաթողիկոսական փոխանորդ կարգել:

*** Սվազի եւ Մարաշի եպիսկոպոսներուն ընտրութեան արդիւնքը Հռոմ տեղեկագրուեցաւ, որպէս զի այս ամսոյ մէջ գումարուելիք կարտինալաց ժողովին կողմէ հաստատուի:

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ. — Փոխան այցելութեան յառաջիկայ Ս. Ծննդեան տօնի առթիւ հետեւեալ նուէրներն եղած են. — Տեարք Եդուարդ Շիրինեան, Միհրան Շիրինեան, Թադէոս Հանէսեան, Ցովհաննէս Գարակէօզեան, Մագսուտ Շահպազ, Սեդրակ Ց. Մուրատեան, Գաբրիէլ Պապեան, Տիգրան Ծիլվանեան, Սերվիչէն Տպարանապետ, Օննիկ Թաշճեան, Կարապետ Սէֆէրեան, Նաւիպ Խ. Ճէզվէճեան 40ական, Կարապետ Գ. Մալխասեան 27, Ալիքսան Պարտիզպանեան 27, Պօղոս Ալպօյաճեան, Նշան Փանոսեան, Փիլիպոս Գասապեան, Լեւոն Վ. Սէրմէրճեան, Երուանդ Տուտեան, Գաբրիէլ Ս. Իսբայէլեան, Ստեփան Ց. Աստարճեան, Երուանդ Մ. Փափազեան, Ց. Տ. Մ. Մինասեան, Օսան Կօկանեան, Անտօն Ասլանեան, Կարապետ Ց. Պասմաճեան, Գառնիկ Ց. Նուսուֆեան, Եղբարք Իբրանոսեան, Գրիգոր Ֆէրհատեան, Ցարութիւն Ներկարարեան, Եղբարք Սահակեան, Ցակոբ Աբէլեան, Ստեփան Աստարճեան, Ռմ, Մկրտիչ Ս. Ցակոբովիչ, Միհրան Քէսթէնեան, Մագսուտ Նարլեան, Իսրայէլ Հայկազն, Գէորգ Ն. Թորոսեան, Նշան Լօքմակէօզեան, Խաչատուր Վիչէն, Մ. եւ Կ. Մալխասեան, Մհր. Գառնիկ Ցովակիմեան, Խաչիկ Շահպազ, Գէդէոն եւ Արշակ Քիւրքճեան, Ստեփան Զուպուգճեան, Տիգրան Նլքէնճեան, Ռուբէն Էպէեան, Լեւոն եւ Հրաչեայ Նշաստաճեան, Օգսէն Քիւրքճեան, Գէորգ Պօհճէլեան, Ցարութիւն Դօլոլեան, Միհրան Սինանեան, Գարեգին Համբարձումեան, Ցովսէփ Արթինեան, Ցարութիւն Զրաճեան, Գազազեան Մանհասեան, Ռուբէն Տէր Գրիգորեան, Ցեսու Շամասճեան, Պենոն Տէյիրմէնճեան, Պողոսար Տէյիրմէնճեան, Ցովսէփ Տէյիրմէնճեան ոմն, ոմն, Հաճի Թորոս Ցովնանեան, Խաչիկ Խօրասանճեան 20ական: Անցած ցուցակին գումարը 3926 զրուշ, ընդհ. գումար 5528 զրուշ:

ԴԱԼՖԱԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՑԻ համար պտղաճ հետեւեալ նուիրատուութիւններն ալ եղած են. — Տիկ. Ս. Թէլեան 95, Նուպար էֆ. Կարապետեան 92, փաստէր Աստուր եւ Ցակոբ եղբարք (Խասգիւղցի) 60, Ստեփան էֆ. Թէրեան 27, Սարգիս էֆ. Խորասանճեան 27, Գրիգոր էֆ. Ադամեան 40, Օր. Արշալոյս Ս. Համամճեան 10, Օր. Էլիզա Ս. Համամճեան 10, Տիկ. Կալինիկ Ս. Ցակոբեան 10, Ժիրայր, Պէրճ, Շաքէ Ս. Ցակոբեան 10, Աստղիկ, Երանուհի, Հրաչուհի Ա. Ալեանաքեան 10ական, Տիկ. Մանուէլեան 5, Գոհարնիկ Մանուէլեան 5, Արայ Մանուէլեան 5, Գեր. Եղիշէ Ծ. Վրդ. Չիլինկիրեան 2 սնտուկ նարինջ, Գառնիկ էֆ. Գազազեան 1 ծրար կարմիր գոգնոցներ պասմայ, Օր. Արուսեակ եւ Արմենուհի Գազազեան 8 կանգ. Պասմայ:

ՄՈՒՍՈՒԼԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Դեկտ. ամսուան 6ին, Մուսուլի ազգայիններէն, անասնաբոյժ հազարապետ Պօղոս էֆ. Նէմէնճեան, որ 17 տարիներէ ի վեր կը պաշտօնավարէր, մեռնելով, յաջորդ օրը մեծ հանդիսաւորութեամբ կատարուած է յուղարկաւորութեան հանդէսը. ի ներկայութեան հայ եւ օտարազգի բազմաթիւ յուղարկաւորներու, որոնց մէջ կը նշմարուէին զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարները եւ տեղւոյն երեւելիներէն շատերը:

Հանդէսին նախագահած է, Ասորիներու Տ. Դիոնէսիոս Պէհնամ արքեպիսկոպոսը իր շուրջն ունենալով տեղւոյն երեք քահանաները: Ցուղարկաւորութեան Թափորը առաջնորդած են 12 ոստիկան զինուորներ: Հայ եւ ասորի լեզուաւ կարդացուած մեռելական աղօթքներէն վերջ, վարժարանի ուսուցիչներէն Պ. Աբրահամ գրաւոր դամբանական մը կարդալով, ի վեր հանած է այն ազնիւ ձիրքերը որոնցմով օժտուած էր հանգուցեալը: Պօղոս էֆ. Նէմէնճեան որչափ բարեսէր, նոյնքան կրթասէր անձնաւորութիւն մը ըլլալով, երեք տարիներէ ի վեր տեղւոյն վարժարանի տեսչական պաշտօնը կը վարէր, եւ այս առթիւ Ս. Պատրիարք Հայրը մասնաւոր գրութեամբ մը շնորհակալութիւն յայտնած էր հանգուցելոյն:

Հանգուցեալ Տօքթորը, իր մահուամբը կը թողու այրի մը եւ որբ՝ չորս զաւակները, որոնց անդրանիկը միայն կը գտնուի Պոլիս, ուր հաստատուած է եօթը տարիներէ ի վեր:

*** Դեկտմ. 8ին, Տ. Ղեւոնդ քհյ., հանգուցեալ Պօղոս էֆ.ի հոգւոյն համար մատուցած է յատուկ Ս. պատարագ, որուն՝ տեղական սովորութեան համաձայն՝ ներկայ գտնուած են եղբայրներ որոնք մեծ աղաղակներով կուլան մեռելին գերեզմանին վրայ:

Պատարագի միջոցին ասորիներու Տ. Աղիզ քահանան «քիթապըլ թայլիէ» կամ «դէլմուտհ» անուն գրքէն

Տարիս Լանթեի Սէրը

Գրեց՝ ԲՒՇԱՌ ՅՕՍ

ԺԻԸ.

Տօնաթօ գոչեց.

«Այսօր իմ վրաս միայն պէտք է խորհիս եւ սակայն Ջիկայի վրայ կը խորհիս... Գոնէ թոյլատրէ՛ մինչեւ մեհեանին դուռը ընկերանալ քեզի:»

Անոր երեսը նայելով եւ ժպտելով, «թոյլատրեց» նէ անոր նոյնը:

Ընդհանուր փորձին ժամանակ ո՛չ իր գլուխն տարազը հագած էր ոչ ալ ծարիր քսած էր — ինչ որ վաղն իրիկուն որոշած էր ընել, նուազ «ծեր» եւ «տգեղ» ըլլալու համար: Տօնաթօ ասպետաբար ծածկեց զայն իր վերարկուով, եւ երկուքը մեկնեցան թատրոնէն: Գացած ատեննին, Տօնաթօ յիշեց ա'յն անմոռանալի ամառուան իրիկունը.

Հոս կեցած էր այն ատեն, ասկէց կ'անցնէր նէ այն միջոցին իմ քովէս, հոս լսեց նէ իմ հեծած բառերս. «Պիտի մեռնիս, եթէ չսիրես»: Արդեօք հիմա ասոր վրայ կը խորհի՞: Ի՞նչ կը զգայ արդեօք խորհելով:

Երբ կառքին մէջ նէրս քով նստաւ, —ամիսներէ ի վեր պատահած չէր — հարցուց թէ Ջիկայի հետ Արաբէլի գացա՞ծ է.

«Այո՛:»

«Ի՞նչպէս էր:»

«Ջիկա կոմսուհիին որբուհիներուն մօտ շատ երջանիկ կ'ըլլայ, եթէ յարմարի:»

«Ինչո՞ւ չյարմարի: Ջիկա ասոր համար Հռոմ եկած է:»

«Ջեմ գիտեր...»

Շատ լաւ գիտէր: Եկեղեցիին դէպքէն ետքը անկարելի էր որ Ջիկա կոմսուհիին հաստատութիւնը այցելէր: Այս երջանկութիւնն ալ զլացուեցաւ իր աղջիկէն— իր յանցանքովը:

Տօնաթօ Տարիս Լանթէին եկեղեցիին այցելութեան վրայ աւելի բան կ'ուզէր իմանալ:

«Շատ մարդ կա՞ր:»

«Սովորականին պէս:»

«Կոմսուհի՞ն ալ:»

«Ինչուէտ հոն պէտք էր ըլլար:»

«Հետը խօսեցա՞ր:»

«Առիթ չեղաւ:»

«Աւելի լաւ:»

«Իրաւցնէ:»

«Դիտէ՛ս, վաղն իրիկուն ո՛ր օթեակը պիտի ունենայ:»

«Ի՞նչպէս կրնամ գիտնալ ասիկա:»

«Կը կարծէի թէ կոմսին միջոցաւ... Բայց կոմսը մէշտ գետնայարկը կը նստի, երբ երգես: Այն առաջին իրիկունը հոն տեսայ զայն: Եւ կոմսուհին տեսայ օթեակին մէջ... Ո՛րքան զարմանալի է այս ամէնը:»

«Շատ զարմանալի:»

Ո՛չ, բան մը կռահած չէր նէ: Բոլորովին անմեղ կերպով կը խօսէր ա'յն կնոջ վրայ, որմէ ինքը կ'ատուէր իբրեւ մահացու թշնամի մը: Անոր համար կ'ատուէր, որովհետեւ այս կինը զինքը կը սիրէր... Տակաւին պէտք էր քանի մը անտարբեր բաներ հարցնել:

«Կոմսուհիին որբերէն ամէնէն աւելի որո՞ւն հաւնեցաւ Ջիկա:»

«Ամէնէն պզտիկին, փոքրիկ էսթեամբ աղջնակի մը: Վարդեր կը ցանէր եւ կը տօնախմբուէր ամենուն կողմէ:»

Բիչ մնաց Տօնաթօ պիտի գոչէր. «Անիկա Տօնաթոյին էր: Ջիկայի ամէնէն աւելի հաւնած աղջիկը իմ սիրականս ալ է:»

Վեստեան մեհեանին մօտ Տօնաթօ կառքը կեցուց եւ վար իջաւ:

«Գիշե'ր բարի: Վա՛ղը այս միջոցին... Պէ՞տք է որ վաղը լիօք տեսնեմ քեզ:»

«Ո՛չ, սիրելիս: Ամբողջ օրը մինակ պէտք է մնամ, երբ իրիկունը երգեմ:»

«Եւ վաղն իրիկուն դուն իմ գործս կ'երգես: Հիմակ որ լրացած է, անկարելի կը թուի ինծի:»

«Մնա՛ք բարով: Բան մը չեմ ըսեր քեզի, ո'չ իսկ թէ քեզ սիրեմ:»

Նէ անոր երեսն ի վեր նայեցաւ, ժպտեցաւ անոր... Ցետոյ ետեւէն կրթնեցաւ, աչքերը գոցեց, չտեսնելու համար թէ ո'րքան գեղեցիկ էր արփիներուն շողիւնէն դէպ իրեն կարկառուած դէմքը, որ ընդհուպ իր աչքերէն պիտի անհետէր յաւիտեան:

XX.

Տարիս օրը անցուց ամենախիստ առանձնութեան մէջ: Ընդհանուր փորձին յաջողութիւնը չէր կրնար պատրել զինքը: Ուստի նախապատրաստուեցաւ ա'յն բանին՝ զոր պիտի բերէր իրիկունը:

Այն ժամէն սկսեալ երբ որոշումը տուաւ Տօնաթոյի գործը ներկայացնելու, նէ նախապատրաստուած էր գալիքին: Հիմա անկէց ի վեր շատ ժամանակ անցած էր. հիմա պիտի ապացուցանէր թէ ըստ բաւականին նախապատրաստուած էր գալիքին, երբ անոր գործին ներկայացմամբ կ'օգնէր անոր պարտութեան, ասով ներքին յաղթութեան վարելու համար զայն: Ինքը միջոց էր միայն նպատակի, ո՛չ ուրիշ բան եթէ ոչ գործիք մը, զայն ստանալու համար իր անհագին սխալմունքին ծանօթութեան: Բայց ճիշդ ա'յն ատեն երբ Տօնաթօ գոտնդրուած էր յաղթականօրէն այդ ծանօթութեան ժամանելու, նէ պիտի հրաժարէր իր կեանքէն, ճիշդ ա'յն ատեն պիտի յրանար ներա պաշտօնը անոր վրայ, ճիշդ ա'յն ատեն ներա սէրը պիտի դադրէր ապրելէ: Բայց ասով իր արժանիքը պիտի չհասկցուէր. անոր համար ան «շնորհակալ» պիտի չըլլար ներա: Որովհետեւ նէ զայն կը սիրէր, պարտաւոր էր սիրել զայն, ինչպէս կը վայլէր ամենախոր տեսակէն իր սիրոյն:

Ժամանակին արձանագրած էր նէ. «Ապերջանկօրէն սիրող կինը անգամ արգահատելի չէ:»

Այո՛ արդարեւ — չէր աշխարհեր զինքը: Շատոնց հասկցած էր թէ իր տեսակէն կին մը ապերջանկօրէն միայն կրնար սիրել: Նէ եւ իր անհագին սիրոյ սխալմունքին ծանօթութեան պիտի ժամանէր փորձառութեամբ, այս ծանօթութեամբ միայն պիտի առաջնորդուէր իր իսկ անձին վրայ յաղթութեան:

Ուստի չէր աշխարհեր ինքզինքը: Իր կնոջական կեանքը անկատար պիտի մնար, պիտի թառամէր անլոյս ու անօդ տունկի մը պէս, պիտի չմասնակցէր ընդհանուր կնոջական ճակատագրին: Մենաւոր ժամերուն մէջ ա'յն օրուան, ուսւն պիտի յաջորդէր իր կեանքին ամենածանր իրիկունը, չէր կրնար արգիլել երեւակայութեան առջեւ բերելը, թէ արդեօք ի՞նչպէս պիտի ըլլար, եթէ շնորհուէր իրեն երջանկաբար սիրել: Քանի որ իր ապերջանիկ սէրը ա'յսքան հրաշալի ոյժ կուտար իրեն, արդեօք ի՞նչ ուժգնութիւն պիտի տրուէր իր երջանիկ սիրոյն: Ասիկա շնորհուած չէր իրեն, բայց եթէ շնորհուա՛ծ ըլլար, բայց եթէ եղած ըլլա՛ր երիտասարդ, եւ պճնուած ըլլար կնոջական ա'յն հրապոյրով, որ միայն եւ միայն կրնայ սէր ծրագցնել. կիրք մը, որուն մէջ հոգին կ'ընկղմի, ինչպէս իրարու մէջ կը ձուլուին երկնաշող ալիքները:

(Շարունակելի)

ոզը մը կորդաց տխուր կերպով, որմէ ազդուած եղերամայրերը սկսան բարձր բարձր արտասուել։

*** Ճիզրէի Տ. Յակոբ Մ-ձտ. Մուրատեան քահանան, դեկտ. ամսուն 9ին Մուսուլ կ'երթայ, ենթակայ եղած իր մէկ անբուժելի հիւանդութիւնը դարմանելու համար, սակայն յաջորդ օրը, Դեկտ. 10ին վախճանելով, հետեւեալ օրը մեծ հանդիսաւորութեամբ թաղման կարգը եւ յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի, նախագահութեամբ Ասորիներու արքեպիսկոպոս Տ. Դիոնէսիոսի։ Այս առթիւ Մուսուլի ազգայիններուն մէջեւ քահանայի մը եկեղեցւոյ բակին մէջ կարենալ թաղուելուն կամ չի թաղուելուն մասին թէեւ սկզբան կարծեաց անհամաձայնութիւն մը ծագած է, սակայն ի վերջոյ Տ. Յակոբ քհնյ.ի մարմինը թաղած են եկեղեցիին բակին մէջ։

*** Ասորիներու Տ. Դիոնէսիոս Արքեպս. այն եպիսկոպոսն է որ, ասկէց 25-30 տարի առաջ բաւական ատեն Պոլիս գտնուած եւ շատ անգամներ Մայր եկեղեցւոյ, ինչպէս նաեւ Բերայի Ս. Երրորդութեան եկեղեցիին մէջ պատարագ մատուցած է ի ներկայութեան յոգնախուռն բազմութեան։ Տ. Դիոնէսիոս Արքեպիս. մասնաւոր գովեստով մը կը խօսի Հայ եկեղեցիներուն երգեցողութեանց վրայ ու մանաւանդ «Սուրբ, Սուրբ»ը, որու համար կ'ըսէ թէ «ամենէն աւելի կը սիրեմ զայն» եւ կ'երգէ մեծ յաջողութեամբ։

ԱԶԴ.—Սկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ սեփական եւ Սէլամսըզ ճամբէն գտնուող 405 թիւ փայտաշէն տունը, որ 110 կանգուն տարածութեան վրայ կառուցուած՝ կը պարունակէ երեք սենեակ, մէկ խոհանոց, մէկ ջրամբար եւ բաւականաչափ պարտէզ. աճուրդի հանուած է։ Հետեւաբար նոյն տունը գնել փափաքողները կը հրաւիրուին Թուականէս մինչեւ 31 օր, ներկայանալ Ս. Խաչի Թաղ. Խորհրդարանը ամէն առաւօտ մինչեւ ժամը 5, եւ արձանագրել հօն իրենց յանձնառութիւնը։

(Կնիք)

ՄԱՀ

Երէկ առտու Հիսար Տիպի իր մահկանացուն կնքեց գրաշար Պ. Սարգիս Մարտիրոսեան, ծաղիկ հասակի մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը կը կատարուի այսօր Մայր-Եկեղեցիին մէջ։

ԲԱՐԻԶԻ ՊՈՐՍԱՆ
BOURSE DE PARIS

16 Յունվար 1908

Ֆրանսական 3%	95.65
Օսմանեան Միացեալ գոց.	95.55
» » բաց.	95.65
Երկաթուղի	171.—
Պանք Օթթոման	697.—
Պոլիս Բարա Այտըն	442.—
Թրամվայ	48.—
Րիօ Թինթօ	1728.—

ՆԵՐՔԻՆ

ԱՌՈՒՏԱԽԻ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ.— Ինչպէս քանիցս ծանուցուեցաւ, անոնք որոնց վրայ ժառանգութեամբ եւ կամ ուրիշ եղանակով կալուած մը «ինթիքալ» եղած է, օրինական մէկ տարուան պայմանաժամին մէջ եթէ «ինթիքալ»ի գործողութիւնները կատարեն, այդ առթիւ որ եւ է տուրք պիտի չվճարեն։ Կալուածներու սեպհականութեան մասին անկանոնութիւններ եւ սխալներ տեղի չունենալու համար, «ֆէրաղ»ի, «ինթիքալ»ի եւ «թէվսիի ինթիքալ»ի վերաբերող կանոնագրութիւնը կը տրամադրէ որ թէ՛ բացարձակ (գաթիէն), թէ՛ պայմանաւոր (չարթլը) «ֆէրաղ»ի եւ «թէվսիի ինթիքալ»ի եւ կամ պարզ «ինթիքալ»ի համար թաղերու մուխթարներէն ու իմամներէն, պատրիարքարաններէն եւ հիւպատոսարաններէն տրուելիք «իլմուխապէր»ները պէտք է նախ պատկանեալ պաշտօնարաններուն կողմէ բաղդատուին մայր արձանագրութեան եւ զանազան գործառնութեանց արձանագրութիւններուն հետ, որոնց եթէ համապատասխանեն, ամէն տեսակ «ֆէրաղ»ի եւ «թէվսիի ինթիքալ»ի համար հարկ է դիզուած տուրքերը գանձել եւ յետոյ արտօնագիրը տալ. իսկ պարզ կամ ժառանգութեամբ եղած «ինթիքալ»ներու համար ալ առանց տուրք գանձելու։ Արդ, նկատելով որ Տէֆթէրխանէի վերատեսչութեան կալուածագիրներու վարչութիւնը, վերոգրեալ կանոնագրին տրամադրութիւնները կատարելապէս չգործադրելով, միայն թաղերու իմամներուն եւ մուխթարներուն կողմէ տրուած «իլմուխապէր»ներու վրայ «ֆէրաղ»ի ու «ինթիքալ»ի գործողութիւն կը կատարէ եւ յետոյ պատկանեալ պաշտօնարանին տեղեկութիւն հաղորդելով կը բաւականանայ, եւ նկատելով որ այդ պարագան գործառնութեանց անկանոնութեանը պատճառ պիտի ըլլայ, Քաղաքապետութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, ըստ այնմ հարկ եղածը գրուեցաւ վերոգրեալ վերատեսչութեան։

ՕՐԷՆՔՆԵՐՈՒ ԲԱՐԵՓՈԽՄԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ.—Գրեցինք թէ Դատական նախարարին նախագահութեամբ կազմուած դատական բարենորոգմանց յանձնաժողովը, Պատժական Օրէնքին, Պատժական եւ Հուգուգի Դատավարութեան Օրէնքին եւ Առեւտրական Օրէնքին նշանաւոր բարեփոխումներ կատարելու համար Պոլսոյ ու գաւառներու դատարանաց նախագահներու եւ դատական քննիչներու գրաւոր կարծիքը ուզած է։ Հուգուգի Դատավարութեան Օրէնքը, որ ինը գլուխէ եւ 185 յօդուածներէ կը բաղկանայ, բազմաթիւ օրինակներու վերածուած եւ էջերուն մէկ կողմը պարապ թողուած է՝ ըլլալիք դիտողութիւնները նշանակուելու համար։ Որոշուած է նաեւ մէկ քանի առաջնակարգ փաստաբաններու կարծիքն ալ առնել այդ մասին, որով վերոգրեալ օրինակներէն մէյմէկ հատ աղջի օրը ղրկուեցան փաստաբան Մ. Պարոցիի, Օսթրորդ կոմսին, Մ. Ռոզէնթալի, Սմբատ էֆ. Քեաթիպեանի, Աթիֆ պէյի, Մահմուտ Րէֆիգ պէյի, Վռամշապուհ էֆ. Մանուկեանի եւ Գրիգոր էֆ. Սինապեանի։ Նոյն օրինակները կը պարունակեն՝ Ա. ընդհանուր տրամադրութիւնները, Բ. դատարանին ներքին պարտականութիւնները, Գ. դատին սկզբնաւորութիւնը՝ երկու մաս, Դ. դատավարութիւնները՝ հինգ մաս, Ե. նախնական տրամադրութիւններ՝ երկու մաս, Զ. վճիռէն ետքը տեղի ունենալիք դիտողութեանց ու բողոքներու մասը, կարգադրութեան եղանակը՝ չորս մաս, Է. վճռաբեկ ատեանին դիմելու պարագան՝ երկու մաս, Ը. դատաւորներու դէմ բողոք եւ Թ. նախազգուշական գրաւ (հաճզը ինթիյաթ)։ Նոյն օրինակներու մէջ նշանակուած է նաեւ սա պարագան.— Վճռի դէմ բողոքի (իթիրազը ալէլ հիւքմ) պայմանաժամը երեսունըմէկ օր է, վերաքննութիւն (իսթինաֆ) վաթսուներկ, վերստին դատավարութիւն (իատէի մուհաքէմէ) վաթսուներմէկ, վճռաբեկ ատեանին (թէմյիզ) դիմելու համար Կ. Պոլսոյ մէջ վաթսուն եւ գաւառներու համար իննսուն եւ որոշումներու ուղղումը (թաշհիհը գարար) երեսուներմէկ։ Հիմա կ'առաջարկուի որ ատոնք, զեկոյցի թուականէն սկսեալ տասնըհինգական օրուան զեղչուին։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԵՒ ԻՏԱԼԻՈՅ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ.— Պոլսոյ իտալական դեսպանատան առեւտրական կցորդ ասպետ Մելիա տեղեկագիր մը հրատարակեց 1893էն 1906 Թուրքիոյ եւ Իտալիոյ վաճառականութեան վրայ։ Ասկէց կը տեսնուի թէ այս վաճառականութիւնը տակաւ զարգացած է. 1896ին 53 միլիոն ֆրանք եղած է, 1900ին 69 միլիոն 1904ին 112 միլիոն, 1905ին 132 միլիոն ֆրանք։ Թուրքիոյ արտաքին վաճառականութեան մէջ Իտալիա՝ հինգերորդ կուգայ առաջինն է Անգլիա՝ 322 միլիոն, երկրորդը Ֆրանսա՝ 154 միլիոն, Գերմանիա՝ 153 միլիոն, Աւստրիա-Հունգարիա՝ 145 միլիոն։

ԱՒԱԶԱԿՈՒԹԻՒՆ.— Իմացուելով որ Սէրէզի դաշտի կողմերուն մէկ քանի գիւղերուն մէջ Պուլկար աւազակներու խումբ մը կը թափառի, հետապնդում մը կատարուեր է։ Այդ միջոցին Բամնէ գիւղին մէջ տունէ մը զէնք պարպուեր է կայս. զինուորներուն վրայ, որոնք փոխադարձաբար պատասխանելով, աւազակապետը եւ վեց հոգիէ բաղկացած խումբը մեռած ձեռք անցուեր են։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ՀԱՄԱԺՈՂՈՎ.— Լիզպոնայի մէջ այս տարի գումարուելիք հեռագրական միջազգային համաժողովին օսմ. կառավարութեան կողմէ պատուիրակ կարգուեցան հեռագրական ու թղթատարական վերատեսչութեան օտար հաղորդակցութեանց դիւանին Տնօրէն Մելքոն էֆ. եւ նոյն դիւանին միւմէյյիզ Ֆախրի էֆ.։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ նահանգին ոստիկան-զինուորներու գունդը կազմողներուն ամէնքն ալ հեծեալ պիտի ըլլան։

ՄԱՐԳԱՐԻՏԻ ՈՐՍՈՐԴՆԵՐԸ.— Մինչեւ հիմա Կարմիր Ծովու եւ Պարսից ծոցին մէջ որսացուած մարգարիտներէն ոեւէ տուրք չէր առնուեր։ Մաքսային վերատեսչութիւնը առաջարկեց Պետական Խորհուրդին որ կանոնագրութիւն մը պատրաստուի, մարգարտի վաճառականութիւնն ալ մաքսատուրքի ենթարկելու համար, առանց սակայն վնասելու այդ ճարտարարուեստին։

ՀԱՆՔԵՐՈՒ խուզարկութեան արտօնագիրները ու «իլմուխապէր»ները նախապէս պահանջումը ընողներուն անուանը կը տրուին։ Սակայն խնդրարկուները գործողութեանց միջոցին եթէ ուրիշներն ալ իրենց ընկերակից ընել ուզեն, գործողութիւնները աւարտելէն եւ արտօնագիրը կամ «իլմուխապէր»ը առնուելէն ետքը կրնան իրենց այդ իրաւունքը որոշեալ մասերու բաժնելով, իրենց ընկերակցող անձին փոխանցել։ Այս պարագան ծանուցուեցաւ պէտք եղած տեղերը, ըսուելով որ այդ մասին ուրիշ կերպով գործողութիւն կատարել կարելի պիտի չըլլայ։

ՈՐՍՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. — Զէնհնաս պաշտօնարանը, Հանրային Պարտքի Վարչութեան մէկ տեղեկագրին վրայ, ծանուց պէտք եղած տեղերը որպէս զի առանց արտօնագրի որսորդութիւնը արգիլուի եւ անսաստողները օրէնքին տրամադրութեանը ենթարկուին։

ՈՒՐԱԽՈՒԹԵԱՄԲ կիմանանք թէ, ծանօթ գեղանկարիչ Մ. Բօլ Զրաք Ֆրանսայի 1907ի գեղարուեստական ցուցահանդէսէն ստացած է, պատուոյ վկայագիր, պատուոյ ոսկի խաչ եւ ոսկի մէտալ, ապակիի վրայ նկարած ոսկեզօծ, Օսմ. զինանշանի մը համար։ Յիշեալը արդէն ստացած էր գեղարուեստից շքանշանը Օսմ. կառավարութենէ։

ՎԱՌԵԼԱՆԻՒԹ.—Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ Դեկտեմբերի երկրորդ տասը օրերու միջոցին 3089 չէքի փայտ եւ 1866 կենդինար ածուխ ղրկուած են Պոլիս։ Հիմա տեղւոյն զանազան նաւահանգիստներուն մէջ պատրաստ կան 9643 կենդինար ածուխ եւ 53,797 չէքի փայտ։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ գործողութիւններու տեղեակ եւ փորձառու երիտասարդ մը կը փափաքի ոեւէ սեղանաւորի մը քով պաշտօն ստանձնել։ Փափաքողները կրնան դիմել Խմբագրատունս։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՀՐԴԵՀ ծագեցաւ երէկ առտուան դէմ Մեծ-Կզյի Յովհաննէս էֆ. Յակոբեանի ամառանոցին խոհանոցին կողմը, որ մասամբ միայն այրեցաւ։ Հրդեհը արկածով առաջ եկած էր։ Վնասները փոքր են, եւ ապահովագրուած։

ԳՈՂՈՒԹԻՒՆ ԹԷ ԿԵՂԾԻՔ.—Գրած էինք թէ Պոլիս, Պաղչէ-Գաբու, սընդուսի վաճառական Յակոբ էֆ.ի վաճառատան դրամարկղէն գողութիւն կատարուած է եւ սակայն իրական բան մը եղած ըլլալու մասին տարակոյս կայ։ Սապահ կ'ըսէ թէ այդ վաճառատունէն գողցուած ապրանքներուն արժէքը հազիւ 170 ոսկիի կը հասնի եւ թէ Յակոբ էֆ. ըստ առաջնոյն կը շարունակէ իր առեւտրական գործառնութիւնները։

ՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ.—Մալաթիոյ Խարաղէ թաղին մէջ, անցածները, սպաննուած գտնուեցաւ Ղազար անուն մարդ մը։ Ոստիկանութիւնը հաստատեց թէ սպանեալը նոյն թաղին մէջ հարմիք ունեցող Բէնիոսըլը դերձակ Կարապետի տունը գտնուելով ոճիրը հարսնեւորներէն Սարրաֆ Պօղոսօղլը Խաչբոլի կողմէ գործուեր է. մարմինն ալ նոյն տան շրջակայքը նետուելով վրան ձիւնով ծածկուեր է։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉԸ ԵՒ ԳՈՂԵՐԸ.— Բերա, Քրիսթալի դիմացը աքարդմանի մը մէջ հաստատուած լուսանկարիչ Աթանաս Վոլիտիսի յարկը, Ավրամ ու Քոչօ անուն երկուս չարագործներ մտան եւ լուսանկարիչի գործիքները պարունակող մեծ պայուսակը շալկելով սկսան վար իջնել եւ դուրս ելլել. բայց աքարդմանին դռնապանը կասկածելով, հետապնդեց զանոնք եւ Ասմալը Մէսճիտի մօտ ոստիկանութեան յանձնեց։ Լուսանկարիչը իմանալով Բերայի ոստիկանատունը դիմեց եւ ստացաւ իր գործիքները։ Գողերը բանտարկուեցան։

ԹԱՏՐՈՆ

Մնակեան էֆ.ի խումբը Ռոտոսթոյի մէջ իր ներկայացումները աւարտելով, մեկնեցաւ Տարտանէլ ուր եւս ամիս մը պիտի մնայ եւ ներկայացումներ պիտի տայ։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՊՈԼՍՈՅ ԱՌԵՒՏՐ. ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

Յունվար 3 Հինգշաբթի)

ՑՈՐԵՆ

Առաջին ճերմակ	օխան	51—52
Երկրորդ »	»	48—49
Խառն	»	47—
Ջավտարը	»	45-46
Կարծր առաջին		51—
Կարծր միջին	»	48—49
Կարծր խառն	»	46—47

Այսօր 1 վաճառ Անատոլուի ցորեն ծախուեցաւ.

ԱԼԻՒՐ Ղրշ.

Տեղական չըրմա Ա.	պարկ	99—100
» » Բ.	»	98—

ԹԵՓ

Օխան 23 փարա

ԳԱՐԻ

Դանուբ	քիլէն	18—19½
Րումէլի եւ Միդաին	»	17½—18½

ՈՍՏԻԿԱՆԱԿԱՆ ՆՈՐ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԳԼՈՒԽ

Ոստիկանին ընդհ. պարտականութիւնները

Բ. ՄԱՍ

ԲԱԺԱՆՈՒՄ Բ.

Վարչական ոստիկաններու պարտականութիւնները

Յօդ. 72.— Ոստիկանութեան պաշտօնեաները մասնաւոր կանոններու համաձայն պիտի քննեն իրենց շրջանակներուն մէջ գտնուած խաները, օթէլները, աթարզըմանները, բանսիոնները, բանջարեղէնի պարտէզները, ջաղացքները, փուռերը, գործարանները եւ ընտանիք չունեցող անձանց բնակավայրերը. նաեւ կրակ գործածուած վայրերը։ Այդ կարգի վայրեր բնակող անձերու անունները, մականունները, հպատակութիւնը եւ պատկանած դասակարգերը իրենց քով գտնուելիք տումարի մը մէջ պիտի նշանակեն՝ կեդրոնի մասնաւոր տումարին մէջ արձանագրուելու համար։

Յօդ. 73.— Ոստիկանութեան պաշտօնեաները պատշաճ եղանակով մը մանրամասնօրէն պիտի սորվին թէ նախորդ յօդուածին մէջ ցոյց տրուած տեղերը ժամանելիք անձերը անցագիր ունին, ինչ նպատակով եկած են, ինչ գործով պիտի զբաղին եւ թէ ատոնց իւրաքանչիւրին ինքնութիւնը, վիճակը եւ ինչ է։ Ոստիկանները ինքնին հսկողութեան պիտի ենթարկեն նոյն կարգի տեղերը առանց զբաղումի ու դատարկապորտ եղողները, իրական ինքնութիւնը չհասկցուածները եւ կամ կասկածելի նկատուածները. նաեւ գրաւոր տեղեկութիւն պիտի հաղորդեն իրենց պետերուն։

Յօդ. 74.—Սրճարաններու, գազինոներու, ընթերցատուններու, բաղնիքներու եւ գինետուններու մէջ, հոն աշխատողներէն զատ, ուրիշներու բնակութիւնը պիտի չարտօնուի։

Յօդ. 75.—Անոնք որ խան եւ օթէլ պիտի բանան եւ կամ իրենց տան սենեակները զատ զատ վարձու պիտի տան, նախապէս պէտք է տեղեկութիւն հաղորդեն ոստիկանութեան։ Խանի օթէլի եւ հիւրանոցի դուռներուն վրայ թուրքերէն վերտառութիւն մը պիտի դրուի։ Տումար մը պիտի գտնուի՝ հիւրին անունը, մականունը, հպատակութիւնը եւ պատկանած դասակարգը արձանագրելու համար։ Այդ տումարը, երբ պահանջուի, եւ հիւրերուն արձանագրերն ալ առնուազն քսանըչորս ժամուան մէջ ոստիկանութեան պաշտօնեային ցոյց պիտի տայ։

Յօդ. 76.—Խաներու, օթէլներու եւ այդ կարգի հաստատութեանց մէջ երբ կասկածելի անձեր ժամանեն, այդ տեղերու տէրերը կամ զայնս վարողները պարտաւոր են իսկոյն տեղեկութիւն հաղորդել ոստիկանութեան կեդրոնին։ Խանի, օթէլի եւ այդ կարգի վայրերու տէրերը կամ վարձակալները երբ նոյն տեսակ կասկածելի անձանց մասին գիտնալով հանդերձ ոստիկանութեան տեղեկութիւն չհաղորդեն, օրէնքին տրամադրութեանցը պիտի ենթարկուին։

Յօդ. 77.—Ուղեւորներու թարգման ըլլալ ուզողները եւ անոնք որ օթէլներ ու հիւրանոցներ վարողներու եւ վարձակալներու կողմէ ցոյց կը տրուին իբրեւ թարգման ծառայելու համար, մինչեւ որ թաղապետութենէն վկայագիր չստանան, չեն կրնար իբրեւ թարգման ծառայել։

Յօդ. 78. - Ոստիկանները ծովեզերքի սալօններու, նաւամատոյցներու, երկաթուղիի կայաններու մէջ եւ հարկ եղած ուրիշ տեղեր պիտի քննեն եւ ստուգեն ցամաքի ու ծովի ճամբով եկող ու գացող բոլոր ուղեւորներուն անցագիրները ու բասբոռները։ Առանց անցագրի ու բասբոռի եւ կամ անցագիրը ու բասբոռները չարձանագրուելով եկած ուղեւորներու մասին օրինական հարկ եղած գործողութիւնները պիտի կատարեն։ Ցամաքի ու ծովի վրայ հարկ եղած տեղերը հսկողութեան պիտի ենթարկուին. գաղտնի կերպով մարդու մը մտնելուն կամ փախչելուն, կամ հրանիւթի եւ վնասակար ու արգիլուած զէնքերու, թուղթերու եւ առարկաներու փախցուելուն տեղի պիտի չտրուի, եթէ այդ տեսակ արարքի մը համարձակողներ ըլլան, իսկոյն պիտի ձերբակալուին։ Մաքսատուններէն եթէ առանց քննութեան բան մը հանուի կամ փախցուի, պիտի արգիլուի։

(Շարունակելի)

ԱԶԴ.— Սամաթիոյ Ս. Գէորգ Եկեղեցւոյ վագֆէն, Լանկա Բեաթիպ Գասըմ Թաղ, Սեֆէթճի փողոց 20 թիւ երեք յարկ քարուկիր տունը՝ որ չորս սենեակ եւ մէկ քէօշկ եւ ջրհոր մը կը պարունակէ, ասկէ առաջ Ս. Եկեղեցւոյն կողմանէ աճուրդի դրուած ըլլալով 155 օսմ. ոսկի գին գտած է։ Գնել փափաքողք կը հրաւիրուին ներկայանալ Թաղ. Խորհրդարանս ամեն առաւօտ՝ մինչեւ Յնվր. 13 կիրակի, ժամը 3էն 6 եւ հարիւրին հինգ յաւելումով։

30 Դեկտ. 1907

Սամաթիա

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ 15 Յնվր.— Ռուսիոյ կայսրը Սպիտակ Արծիւ պատուանշանին մեծ խաչը տուաւ Ֆրանսայի պատերազմական նախարար Բիքառ զօրավարին։

ԲԱՐԻԶ.— Մատրիտէն կը հեռագրուի թէ Մ. Բիշոն եւ Մ. Ալլենտէ Սալազար համաձայնութիւն գոյացուցեր են Ալժեզիրասի պայմանագրութեան գործադրութեան եղանակին վրայ։

— Ուաշինկթընէն կը հեռագրուի թէ Ելեւմտից նախարար Մր. Քորթէլիու հրաժարեցաւ, նախագահական յառաջիկայ ընտրութեան խնդրին մէջ նախագահ Րուզվէլթի հետ անհամաձայնութեան հետեւանքով։

ՀՌՈՄ.— Հակառակ Լիւկի միջադէպին կարգադրուած ըլլալուն, Հռոմի մէջ դեռ բուռն յուզում կը տիրէ, այնպէս կռահելով թէ Հապէշական այս արշաւները ուրիշ անգամ ալ կրնան կրկնուիլ։ Լիւկէն ցարդ մանրամասն տեղեկութիւն մը չստացուեցաւ խնդրոյն վրայ։ Կը կարծուի թէ Հապէշները դէպի Հիւսիս քաշուած են։ «Մէսաճէրօ» կ'ըսէ թէ Իտալիա չի կրնար իրեն, Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ միջեւ կնքուած համաձայնութեան կրթնիլ, Հապէշիստանի դէմ գործելու համար, որովհետեւ համաձայնութենէն բացարձակապէս դուրս ձգուած է Լիւկ։ Նէկիւս Մենելիք շարունակ խնդիր ըրած է թէ Լիւկ Իտալիոյ չի վերաբերիր։ Երեսփոխան Սրթօմ կ'ըսէ թէ Իտալիա բան մը միայն կրնայ ընել, Անգլիոյ միջամտութեան դիմել, եւ աղէկ յարաբերութիւններ պահպանել Հապէշաստանի հետ։

ՊԵՐԼԻՆ.— Հօհէնձօլէրն կայս. զբօսանաւը նորոգութիւն կը կրէ կայսեր կատարելիք պտոյտին համար, եւ պիտի երթայ Ճենովա։ Փետրուարի 26ին կայսրը եւ կայսրուհին Ճենովայէ այս նաւը պիտի նստին Քորֆու երթալու համար։ Գերման յածանաւերու տորմիղը Փետրուարին չորս շաբաթ պտոյտ պիտի կատարէ Սպանիական ջուրերուն մէջ։

— Բելկրատ-բիկէն կը հեռագրուի թէ սխալ է որ քաղաքական դաշինք կնքուեր է Ռուսիոյ եւ Ճափոնի միջեւ։ Ոեւէ բանակցութիւն չէ կատարուած այս մասին։

ՆԻՒ ԵՈՐՔ.— Փոյէրթառուն թատրոնին հրդեհին մէջ մեռեալներուն թիւն է 175, եւ վիրաւորներու թիւը 200։ Մեծագոյն մասը Ամերիկացիներ եւ Գերմաններ են։

— Հարրի Թօ դատող ատեանը սկսաւ վկաներու ունկնդրութեան, մէկ քանի վկաներ յայտարարեցին թէ Թօ իր ոճիրը գործած ժամանակ խելքը գլուխը չէր։

ՀՌՈՄ.— Վատիկանի մօտ Մօնաքոյի դեսպան Մ. Միւլլպէրկ կ'աշխատի որ Պիոս Ժ. ետ առնէ Մոնաքոյի իշխանին յառաջիկային Հռոմ ընելիք այցելութեան համար բարձած բողոքը։

ԼՈՆՏՈՆ.— Օպսէրվըր կ'ըսէ թէ Թայմզի վարչութեան փոփոխման ծրագրին առթիւ կարծիքի բուռն անհամաձայնութիւն մը առաջ եկեր է թերթին տէրերուն միջեւ։ Սխալ է թէ Մր. Մօպէրլի-Պէլ թողած է Թայմզը։

— Որբաթ օր Լոնտոնի մէջ վիրաբուժական արտակարգ գործողութիւն մը կատարուեցաւ Թոքախտաւոր կնոջ մը վրայ որ հազիւ քանի մը օրուան կեանք ունէր, եւ հիմա վիրաբուժական գործողութեան հետեւանքով սկսած է ապաքինիլ։ Վիրաբոյժը աղոցեց կնոջ կողոսկրներն եւ կտրեց հանեց թոքին հիւծած մասերը։ Վիրաբոյժը մասնաւոր գործիք մը կիրարկեց առատ արիւնահոսութեան առաջքը առնելու համար։

ԲԱՐԻԶ.— Սակարանի բացման ատեն տրամադրութիւնները շատ աղէկ էին եւ հրապարակը շատ ամուր էր։ Այնպէս կը կարծուի թէ հաշուեյարդարութիւնը դիւրաւ պիտի կատարուի։ Դրամը առատ է եւ Ռէբօռը 3½%։ Այս նպաստաւոր վիճակին վրայ գիները բարձրացան։ Ֆրանսական Ռանթը 20 սանթիմ շահելով բարձրացաւ 95.70ի. օտար թուղթերուն վրայ շատ ոգեւորութիւն կար, մանաւանդ ռուսական թուղթերուն վրայ, որ մէկ կէտ շահեցան։ Օսմ. թուղթերը շատ ամուր էին. Միացեալը՝ 95.60, Օսմ. Կայս. Պանքա՝ 697. Ռէժի՝ 437. Րիօ Թինթօ 1705էն բարձրացաւ 1740ի։ Պղինձի գինն ելաւ 64.10ի։ Պոլիս Բարա Այտըն բացուեցաւ 438ի, ելաւ մինչեւ 448 եւ փակուեցաւ 443ի։ Բաւական ամուր էր կապարի հրապարակը։ Լաւրիոմ փակուեցաւ 65.50ի։ Լոնտոնի Սակարանին մէջ քիչ ոգեւորութիւն կար։ Ամերիկեան թուղթերուն գիներն ինկան, բայց տրամադրութիւնները աղէկ էին։ Հարաւ. Ափրիկեան հանքային թուղթերը քիչ մը ինկան,

— Սաստիկ ցուրտ կը տիրէ Հարաւ. Ֆրանսայի այլ եւ այլ կողմերը։ Շալօն-Սիւր-Մառնի մէջ 50 տարեկան կին մը արեան համախռնութենէ մեռաւ ցուրտին պատճառաւ եւ ուրիշ մը սառած գտնուեցաւ։ Դուռի մէջ ալ մէկ քանի հոգի սառեցան։

ԱՃԱՊԱՐԵՑԷՔ ԳՆԵԼՈՒ !!!

ԹԷՈԴԻԿԻ

ԱՄԵՆՈՒՆ ՏԱՐԵՑՈՅՑԸ

ՈՐ ՍՊԱՌԵԼՈՒ ՄՕՏ Է

400Է ԱՒԵԼԻ ՆԻՒԹԵՐՈՎ

ԵՒ

85 ԼՈՒՍԱՏԻՊ ՊԱՏԿԵՐՆԵՐՈՎ

Կեդրոնատեղի, հրատարակիչ Վ. եւ Հ. Տէր-Ներսէսեանի խանութը, Պոլիս, Պահճէ-Գաբու, Ճէյալ պէյ խան։

1—3

ՍԱԿԱՐԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

3,16 Յունուար 1908

ՕՍՄ. ՄԻԱՑԵԱԼ ՔՈՆՍՈԼԻՏԷ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	Օ.Ո.	104 13½
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	104 13
Երէկուան էն բարձր գինը	»	104 18
» էն վար գինը	»	104 12

ՌՈՒՄԷԼԻԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երէկ առաւօտ բացուեցաւ	ֆր.	167 37
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ	»	167 25
Երէկուան էն բարձր գինը	»	167 50
» էն վար գինը	»	167 12

Միթիլէի Պանքա		5.—
Սէլանիկի »	ֆր.	136.—
Քարասու Բրէվիլէժիէ	ֆր.	35.—
» Օրտինէր	»	29.—
Շիրքէթը Խայրիէ	Օ.Ո.	—.—
Շիրքէթը Խայրիէի Համիտիէ	Օ.Ո.	4.45
Թրամվայի բաժնեթուղթ	»	8 50
Ժիւնսամիա Թրամվայ	»	4 20
» պարտաթուղթ	ֆր.	463 —
Տէրքոսի ջուրի ընկ.	»	320.—
Անատոլ. Երկ. բաժնեթ.	Ա.Ո.	16 10
Իզմիրի քարափ	»	592 ....
Օսմ. Ապահով. Ընկ.	Օ.Ո.	4.15
Քարափ Կ. Պոլսոյ	ֆր.	427.—
Թրամվայ		48 —

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԹՈՒՂԹԵՐ

Յունական փոխառութիւն	ֆր.	237.50
Պանք Նաս. Կրէտ.	»	414.—
» » » Նոր	Օ.Ո.	4 02
Լաւրիոմ	ֆր.	59 —

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Օսմ. ոսկին 100 ղշ. էն	Ղշ. ֆր.
Ֆրանսական ոսկի	87.10
Անգլիական ոսկի	110.—
Բօլ	92.—
Մէճիտիէ արծաթ	108.05
» քառորդ	108 05
» մանրուք	105.10
Մէթալիք	90.20
Պէշլիք	103.20
Րուպլի Թղթադրամ	8.71
Քրիմից	50.—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոնի վրայ չէք	Ղրշ.	110.25
Բարիզի » »	ֆր.	22.76¼
Վիէննայի » »	քուրոն	21.83
Պերլինի » »	մարք	18.52

ԲԱՐԻԶԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Յունվար 908

Ֆրանսական Ռանթ 3%	95.70
Օսմ. միաց. գանս. 4% բաց.	95.55
» » » գոց.	95.60
Րումէլիի երկաթուղի ֆր.	171.50
Րէժիի պարտաթուղթ »	437.—
Օսմանեան մաքս »	—.—
Օսմանեան Պանքա »	697.—
Քրէտի Լիօնէ »	1189.—
Բարիզի Պանքա »	1442.—
Իտալական Ռանթ 4% »	102.10
Ռուսական » 5% 1906	95.40
Սպանիակ. արտ. փոխ. 4%	93.62
Պոլիս Բարա Այտըն ֆր.	443.—

ԼՈՆՏՈՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Յունվար 1908

Անգլիական Ռանթ	83.93
Օսմ. Միաց. Գանս. բաց Գ.Կ.	94.50
» » » գոց. »	94.75
Օսմ. Պանքա	17.50

ՊԵՐԼԻՆԻ ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Յունվար 1908

Օսմ. Միաց Գանս.	95 10
Րումէլիի երկաթուղի	143.90
Անատոլ. Երկ. Բաժնեթ. 60 %	—.—

ՎԻԷՆՆԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

15 Յունվար 1908

Րումէլիի Երկաթուղի մարք	185.50
Վիէնը Պանք Ֆէրայն »	519.—
Ռուսական 5% 1906 քուրոն	89.85
Օսմ. Րէժի »	404.—

Գրադարան կազմել ուզողները թող կարդան Դ. Երեւ Մարգարեան Գրատան ազդը.

[illegible] ԹԵՐԹՕՆԸ
ԳՐԵՑ
ՖՈՒԼԸ ՏԸԳՈՒՐԵԼ

— 7 —
ԹԱՐԳՄԱՆԵՑ
Գ. Ա. Ռ. Թ.

Արցունք Խմող Կինը

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

Գ.

ՅԱՋՈՂԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑ ՄԸ

Այդ նամակին մէջ կը գրէր իր սիրոյն անհուն բոցովը, ջանալով երիտասարդ աղջկան առաջին ամօթը զսպել։

Երբեք սակայն այդ նամակներէն պատասխան չէր ստացած գիտեր թէ իր նամակները կըստանար նէ, որովհետեւ իր գրած նամակները ամանին մէջ չէին մնար։ Կը կարդար նէ իր նամակները։ Աւստու մը իր նամակին տեղը սպիտակ վարդ մը գտաւ, քիչ մը թարշամած, զոր Ելիան աղջի իրիկունը դրած էր իր մազերուն մէջ։ Այս յիշատակը ապացոյց մըն էր թէ չէր մոռցած զինքը։

Այս միջոցներուն երբ օր մը Հիւգի գիւղակին կը մօտենար իր առաւօտեան պտոյտին մէջ հանդիպեցաւ Կրանբրէ գնդապետին որ իրեն նման առաւօտեան պտոյտը կընէր ձիով։ Երկու ձիաւորները իրարու մօտեցան եւ քաղաքավարութեամբ բարեւեցին զիրար։

— Մէկ քանի օրէ ի վեր չէք տեսնուիր Ռօշմօրի դղեակին մէջ, սիրելի պարոն, ըսաւ գնդապետը Ժէրարի, հիւա՞նդ էիք թէ ոչ հոնտեղի հաճոյքները չէին պատշաճեր ձեր լուրջ բնաւորութեան։

— Ո՛չ, ընդհակառակը շատ կը ցաւիմ որ երեկ չկրցայ կոմսուհիին ծառահանդէսին ներկայ գտնուիլ, սակայն շատ աշխատութիւններ ունէի այս վերջին ժամանակները։

— Անտառահանդէ՞սը, այո, շատ յաջող էր, սակայն ամէնէն տոկուն մարդը երկու օր հանգչելու պարտաւորուեցաւ կազդուրուելու համար։ Դժբախտաբար այս խրախճանութիւնները պիտի վերջանան։

— Ի՞նչ, արկա՞ծ մը պատահեցաւ, հարցուց Ժէրար այնքան յուզուած որ կօշիկին խթանը անզգալաբար ձիուն փորը մխեց եւ քիչ մնաց վար պիտի իյնար ցնցումէն։

— Ա՛ս, պէտք չէ որ ձեր Տիկին մը Ռօշմօրի հանդէպ ունեցած համակրութիւնը զձեզ ձիէն վար ձգէ։ Մեծ բան մը չէ եղածը, կոմսուհին նամակ մը առած է որ իրեն մտատանջութիւն կը պատճառէ իր կրտսեր աղջկան առողջութեան մասին եւ որոշած է անոր քով երթալ զայն խնամելու համար։

— Ինչպէս։ աղջիկը։

— Անշուշտ գիտէք թէ Տիկ. կոմսուհին ուրիշ զաւակ մը ունի, ութէն ինը տարեկան աղջնակ մը զոր պաշտէ։

— Այո, Օր. Լիտիա, գիտեմ...

— Շատ հազուադէպօրէն կոմսուհին կը բաժնուէր անկէ, սակայն այս տարի աղջկան արտաքոյ կարգի աճումը շատ յոգնեցուցած ըլլալով անոր մարմինը, կոմսուհին պարտաւորուեցաւ զայն ծովեզերք մը ղրկել։ Կ'երեւի թէ Պիարիցի օդը յուսացուցած ազդեցութիւնը չէ ըրած Օր. Լիտիայի վրայ եւ կոմսուհին որոշած է երթալ իր աղջիկը առնել։

— Գործերս կարգադրելէ վերջ պիտի երթամ յարգանքներս մատուցանելու Տիկին կոմսուհիին։

— Այդ պարագային աղէկ կ'ըլլա որ աճապարէք, որովհետեւ վաղը չէ միւս օր պիտի մեկնի, գոնէ եթէ Օր. Ելիան դղեակը մնար կրնայինք մեր զուարճութիւնները շարունակել, բայց կ'ըսեն թէ իր մօրը պիտի ընկերանայ։

— Օր. Ելիան Տիկին մը Ռօշմօրի կ'ընկերանա՞յ, հարցուց Ժէրար աղժգունած։

Գնդապետին դէմքին վրայ աննշմարելի ժպիտ մը անցաւ, զուարթ երիտասարդը հաճոյք կը զգար իր խօսակիցին զգացած յուզումներէն։ Կատարեալ լրջութեամբ շարունակեց,

— Ձեզ կրնար վստահեցնել ձեզ, սակայն կ'երեւի թէ այլեւս միայնութենէն պիտի հանէ իր աղջիկը. ամուսնութեան մը համար անշուշտ։

— Ամուսնութի՞ւն մը,

— Այո, զարմանալու ինչ կայ, Օր. Ռօշմօր ամուսնանալու տարիքին մէջ չէ՞ ձեր կարծիքին համեմատ։

— Ինչու չէ, ինչու չէ պատասխանեց Ժէրար ջանալով իր պաղարիւնը պահել։

— Կարծեմ օգուտ պիտի քաղեն կայսեր եւ կայսրուհիին Պիարից գտնուելէն, նշանածները անոնց ներկայացնելով հաւանութիւն ստանալու համար...

— Օր. Ելիան իր մօրը ծրագիրներէն տեղեկութիւն չունի անշուշտ, պատասխանեց Ժէրար որ այլեւս ինքզինքին տէրը չէր։

— Ոչ ոք գիտէ բան մը, սիրելի պարոն, եւ հաւանականաբար ամէնէն աւելի Օր. մը Ռօշմօր։ Զրոյց մըն է որ կը շրջի, զոր չեմ երաշխաւորեր... կ'ըսեն թէ...

Կրանբրէ երբեք այսքան չէր զուարճացած։ Ժէրար չէր կրնար այլ եւս ինքզինքը զսպել, արդէն կը տեսնուէր խեղճ երիտասարդին դէմքէն որ կապարի գոյն ստացած էր։

— Ներողութիւն, ըսաւ Ժէրար, ձեզմէ բաժնուելուս, կը յուսամ թէ զձեզ տեսնելու հաճոյքը պիտի ունենամ տիկին մը Ռօշմօրի այցելութեանս ատեն։

— Հաճոյքը ևս է որ պիտի ունենամ, սիրելի պարոն մը Սէնօզան, պատասխանեց Կրանբրէ Ժէրարի ձեռքը սեղմելով։

Ժէրար խթեց իր ձին եւ անմիջապէս իր տունը հասաւ։ Ոչ փոսերը ուրկէ կանցնէին եւ ոչ խրամատները զինքը կը զգուշացնէին։

— Պէտք է... պէտք է.. որ զայն ձեռք ձգեմ... եւ ամէն միջոց ի գործ դնելով՝ արդէն Բաղդը միայն յանդգնութիւն ունեցողներուն կը ժպտի։

(Շարունակելի)

ԿԱՐԴԱԼԸ Կ'ԱՐԺԷ.— Պոլիս Պահճէ գաբու Մէյտանճըք փողոց թիւ 21 Լեւոն Կարապետեանի վաճառատունը կը գտնուի կանխէրու վերաբերեալ ամէն տեսակ կերպասներ մետաքս-բուրդ բամպակ եւայլն։ Ամէն տեսակ բլուզ, գրէթօն եւ քրէբ պասմաներ, գորգեր եւ մուշամպաներ, բուրդ եւ թանթելէ վարագոյրներ, պրօտըրի սփօրներ, թիւլ եւ պատրաստ վարագոյրներ, ընտիր պատի թուղթեր, սեղանի ծածկոցներ եւ սեղանի մուշամպաներ։ Խիստ աժան գիներով։ Այս բոլոր ըսուածները հաստատելու համար, կը բաւէ միայն նոյն վաճառատունը այցելել։ 20—19

ՄԻՆՉԵՒ 3 ԱՄԻՍ
ՊԻՏԻ ԾԱԽՈՒԻՆ
ԿԷՍ ԳԻՆՈՎ.

Վաշխառուին աղջիկը	2½
Կեանքի պատկերներ. ապուշը	2½
Կենցաղ եկեղեցականաց	3
Հիմունք բարոյականութեան՝	
Հաւատք	1
Հոգի	1
Աստուած	1
Կենսագրութիւն Ս. Մայրապետի	2½
Մայսթերշաֆթ սիսթէմ ֆրանսերէն խօսակցավարժութեան միակ գիրքը, 15 տետր	15
ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ.	
Գամբիռազարդ Տիկին	5
Լէօ, Աֆիօն ծխողի սէրը	4
Դուրեանի տաղք եւ թատերգութիւն	10
Մարիա թէ՝ Հայկանուշ	8
Որբերեանի Ցիշատակաց ծաղիկներ	4
Զօրաեանի Տաղաչափութիւնք	3
Երգարան Թատերական	3
Փիլիսոփայութիւն 803 երես	12
ԱՆՄՐՑԵԼԻ	
Փառակազմ թաւչեայ օրացոյց	2½
» Աղօթագիրք	10
Երգեցողութիւն Ս. Պատարագի	¾
Ծննդեան Շարականք զպրաց	¾
ՆՈՒԷՐԻ ՀԱՄԱՐ	
Բարեկիրթ աղջիկ	4
Կրթութիւնը Օրօրոցէն	4
Ժամանց	4
Բժշկական մարմնամարզութիւն	4
Արայի պտոյտ փառ.	3
Ծննդեան Շարականք աշխ. գրաբ.	2
Նամականի Գաբամաճեան	6
Զարեգլեզուեան խօսակցութիւն	10
Ցանգարան, Թէրզեանի	4

ԹՂԹԱՏԱՐԻ ՇԱՆԵՐԸ կը ծախէ ՄԱՐԴԱՐԵԱՆ ԴՐԱՏՈՒՆԸ, Կ. Պոլիս, Մեծնաց փողոց, թիւ 57. 5—10

ԵԹԷ Կ'ՈՒԶԷՔ ՁԵՐ ԱՌՈՂՋՈՒԹԵԱՆ
ՀՈԳ ՏԱՆԻԼ
ԱԼԷՄՏԱՂԻՒ ԿԱՐԱԳԸ
նախընտրեցէք միւսներէն։ Այս ամենապատուական կարագը, որուն իւրաքանչիւր օխան 25 օխա կաթէ պատրաստուած է, շատ համեղ, զուտ, առողջապահական է եւ շատ օգտակար։ Կ'պատրաստուի Մէհմէտ Ճէմալէտտին էֆ. կողմէ, եւ չափազանց խնամք կը տարուի մաքրութեանը. Միքրոպէ զերծ կացուցանելու համար Բասդէօռեան դրութեամբ կ'թորուի։ Այս կարագն անգամ մը փորձողները կրնան գնահատել անոր առաւելութիւնները։ Նշանաւոր բժիշկներ ամենքն ալ ընդունած են այս ճշմարտութիւնը։ Կեդրոնատեղին եւ մթերանոցը՝ Ղալաթիա, Խալիլ փաշա խան փողոց, թիւ 17 վաճառատունը։ 20—13

ՏԻԿԻՆՆԵՐ ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ
ԿՈՒԶԷՔ ԲԱՐԻԶԵԱՆ
ՆՈՐՕՁԵՒՈՎ ՀԱԳՈՒԻԼ
Անգամ մը միայն այցելեցէք համբաւաւոր գերձակուհի
ՏԻԿ. Ք. ԳՐԻԳՈՐԻԱԴՕՓՈՒԼՕՅԻ
որ նոր աշխատանոց մը բացած է, Բերա. մեծ փողոց Սինկէր տան դէմ, Էպէք փաշա աբարթըմանին մէջ երրորդ յարկը։
Սուարէի եւ զուգի զգեստներ Թայյէօր ձեւով կը պատրաստուին նոր մօտելներու վրայ, կատարեալ կերպով եւ խիստ զիջեցեալ գիներով։ 24—10

ԹԷՅ ԼԱԹ ՄԱՂԱՁԱՍԸ-ԱԼԻՐԻՁԱ
Եէնի Ճամիի Պէմբի կից Օսմանեան կերպասեղինաց վաճառատուն եւ մեծ գերձակատուն
Մաքսատար՝ նշանաւոր Քարամամճօս էֆ., վկայեալ Ֆրանսայի Տիբլօմ տ'Օնէօրով։ Ցիշեալ վաճառատան մէջ եղանակիս յարմար եւ վերջին նորաձեւութեանց համաձայն՝ ամէն նշանաւոր գործարաններուն կերպասներէ վայելուչ հագուստներ կը շինուին, խիստ դիւրամատչելի գիներով։ 10—8
Ապառիկի դիւրութիւն

ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԱՎԱՃԱՌ
Տարիներէ ի վեր ծանօթ է Թօփալեան խանի
ԳՐԻԳՈՐ ԷՖ. ԷՐՄԷՆԵԱՆԻ
ՄԵԾ ՀԱՆԴԵՐՁԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
այս անգամ պատրաստած է ձմեռուան յատուկ կերպասներէն չիք եւ տոկուն հագուստներ, ինչպէս նաեւ
ԲԱԼԹՕՆԵՐ,
ՄԵԾԻ ԵՒ ՏՂՈՒ ՔԷՕՍԹԻՄՆԵՐ
մաթթօզներ, բառըսիւններ եւն. եւն.
ԳԻՆԵՐԸ ԽԻՍՏ ԴԻՒՐԱՄԱՏՉԵԼԻ
ԳԻՆԸ ՈՐՈՇ Է ԹԻՒԸ 2 ՂՐՈՒՇ
Սուլթան Համամ, Թօփալեան խան
թիւ 34 42—20

ԲԱՂԴԱՒՈՐ ՄԱՅՐ ՄԸ
Նիհար, ազազուն, վատոյժ, հիւանդկախ տղաքը երբեք չէր սիրեր. միշտ կը փափաքէր գիրուկ, թմպուլ, զուարթ, կայտառ տղաք մեծցնել։ Կատարելապէս համոզուած էր որ ապագային ուժեղ, կայտառ եւ կորովի զաւակներու արժանանալու եւ զանոնք ամէն կարգի հիւանդութեանց դէմ պաշտպանելու համար, անհրաժեշտ էր տղայ հասակէն ուշադրութիւն ընել անոնց տրուելիք սնունդին։ Հետեւաբար, երբ մեր անդրանիկ զաւակը վեց ամսու եղաւ, հետամուտ եղայ ամէնէն լաւ սնունդը տալ անոր եւ բժիշկի մը յանձնարարութեամբ սկսայ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով սնուցանել զայն։
Տղեկը մեծ ախորժով կ'ուտէր այս ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը եւ քանի ուտէր կը գիրնար, կ'ուժովնար եւ կը կայտառնար։ Այսպէս, քանի մը ամիս անցնելէ վերջ, երբ ակռայ հանելու ժամանակը եկաւ, սկսանք մտահոգ ըլլալ, կարծելով որ մեր զաւակն ալ ուրիշ տղոց յատուկ ակռայ հանելու ցաւերն ու փորհարութիւնը պիտի ունենայ, սակայն տղեկը առանց ոեւէ հիւանդութեան ակռայ հանեց, խաղալով, ցատկելով եւ շարունակեց աճիլ ու զօրանալ։
ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով հինգ զաւակ մեծցուցի, երկուքը աղջիկ, երեքը մանչ. փառք Աստուծոյ, ամէնքն ալ 25-30 տարիքը հասան՝ առանց բնաւ հիւանդանալու եւ քաջողջ երիտասարդներ եղան. հետեւաբար ի սրտէ կը յանձնարարեմ մայրերուն որ ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌով մեծցնեն իրենց զաւակները։
Բարիզ, Պոնաբարթ փողոց, Թ. 17
ՄԱՐԿՐԻԹ ԺԱՆՆԻ
ՖՕՍՖԱԹԻՆ ՖԱԼԻԷՌը կը ծախուի Կ. Պոլսոյ եւ գաւառներու մեծ դեղարաններու եւ դեղի մթերանոցներուն մէջ։ 26—6

Թորոսպաշա տէյիրմէն մահալի,
Եէնի-գարուտա միւհթէրէք սագիզ փաբրիգասը հիդաւընտա գահվէխանէ իլէ խանէ պէյնինտէքի արսա,
Եէնի Գարուտա կէօմրիւք իթթիսալինտէքի գահվէխանէ,
Եէնի-Գարուտա սիթաւիօն ճիհէթինտէ 93 մէթրօ արսա,
Գումգաբուտա Թաշճըլար սօգաղընտա միւլքանէ էօնիւնտէ 50 մէթրօ արսա
Լանկատա 5194 մէթրօ պօսթան մահալի,
Խասգիւղի ճէլիլէ մէկ... [illegible]
Խասգիւղէ ճէլիլէ չէրպէթ վէ տօնտուրմա վէ մահալլէպիճիլիկի։
Գալաթէ մուհարրէր մահալլէրին 324 ... [illegible]
... [illegible] 3—3
17 քան. էվվէլ 323

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԳԻՄԻԱԳԷՏՆԵՐԷՆ ԵՒ ԱՆՈՒԱՆԻ
ԲԺԻՇԿՆԵՐԷՆ ՔՆՆՈՒԱԾ ՈՒ ԱՆԽԱՐԴԱԽ ԸԼԼԱԼԸ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ

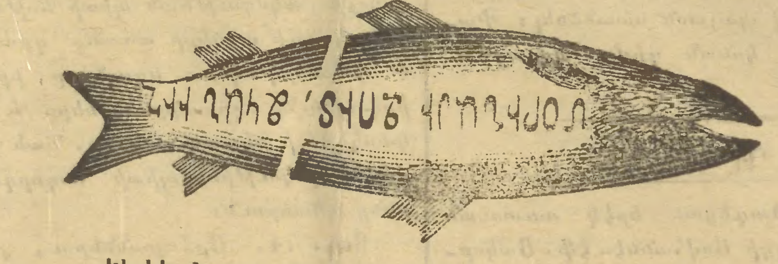

Կէտիկ-Փաշա, Պալք Փազար Եօգուշու, թիւ 36
Տկարակազմներուն, նիհարներուն առողջութեան եւ մանաւանդ հիւանդութենէն նոր ապաքինողներուն համար ամէնէն գերազանց դեղը Մօրիւ ձկան իւղն է։ Մօրիւ ձկան իւղը՝ մարդկային մարմնոյն վրայ ըրած ազդեցութեամբը ծանօթ է, բայց որովհետեւ ընդհանրապէս խարդախուածներ կը ծախուին, եւ սպասուած արդիւնքը առաջ չի գար, յարգոյ հասարակութեան քաջալերութեանը վրայ, ինչպէս անցեալ տարի, այս տարի ալ նմանապէս Նորվեկիայէն մեծաքանակ բերել տուած է
ԴԵՂԱԳՈՐԾ
ՎԱՀՐԱՄ ԱՍԱՏՈՒՐԵԱՆ
որ Պոլսոյ պաշտօնական առաջնակարգ քիմիագէտներէն եւ անուանի բժիշկներէն ալ քննուած, դիւրամարս ու անխարդախ ըլլալը վաւերացուած է. ՄՕՐԻՒ ձկան այս իւղը կը ծախուի փոքր ու մեծ քանակութեամբ, միայն Կէտիկ-Փաշա, Պալք Փազար Եօգուշը՝ Վահրամ Ասատուրեանի Դեղարանը, որ ծանօթ է արդէն իր դեղերուն թարմութեամբը, դեղագիրներու ճշգրիտ պատրաստութեան, ցոյց տուած ուղղամտութեամբը եւ գիներու չափաւորութեամբը։ Հինգշաբթի օրերը փորձ ու կարող բժիշկի մը կողմէ աղքատները ձրի կը դարմանուին։
ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ՍՊԱՍ 15—15

ՇԱՌԼ ՇԱՆԹՕՅԻ ՍԷՏԼԻՃԸ
[ԼՈՒԾՈՂԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ]
Տիեզերապէս գնահատուած այս դեղը քիմիականօրէն զտուած սիւլֆաթ դը մանեեզիի շաքարահատ մըն է, որ այս ձեւին վերածուած է դիւրաւ գործածուելու համար։ Մանեեզիին լուծողական եւ մաքրողական յատկութիւնը հանրածանօթ է, որուն ազդեցութիւնը անխուսափելի է եւ բնական ու արագ։ Այսպէս Շառլ Շանթօյի ՍԷՏԼԻՃը, լուծողականներուն ամէնէն հաճելին եւ գործնականն է, զոր կարելի է գործածել ամէն օր, ամիս մը, կամ տարիներով առանց վախնալու որ աղիքները կը յոգնին եւ սովորութեան կարգ անցնելով իր ազդեցութիւնը կը կորսնցնէ դեղը։ Հետեւաբար այս դեղը մեծ արժէք ունի ստամոքսի եւ աղիքներու քրոնիկ հիւանդութեանց եւ տեւական պնդութեան պարագային եւ այն ամէն պարագաներուն երբ պէտք կը տեսնուի մաքրել մարսողական խողովակը։ Որչափ ալ որ արիւնը կը մաքրէ նոյնչափ ալ զերծ կը պահէ զայն արեան ապականութենէ, որ բազմաթիւ հիւանդութեանց աղբիւրն է։
ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ
Շառլ Շանթօյի ՍԷՏԼԻՃը աւելի նախապատիւ է անօթի փորանց առնել, տուննի չկեած քանի մը անգամ ազդեցութեանը ենթարկուելու համար։ Իբրեւ կակղացուցիչ պէտք է առնել օրական մէկ կամ երկու սուրճի դգալ, իբր լուծողական մէկ կամ երկու ապուրի դգալ, հալեցնելով զայն խոշոր գաւաթ մը ջուրի կամ մսի ջուրի եւ կամ լիմոնատի մէջ։ Պէտք է մէկ երկու վայրկեան խառնել, որպէս զի Սէտլիճ ամբողջութեամբ հալի ու լուծուի ջուրին մէջ։ Խմելէ առաջ պէտք է սպասել որ ջուրը յստակի։ Սէտլիճի աղի համը անախորժ չէ, մնաց որ այս աղի համը կարելի է բոլորովին անհետացնել տղայոց եւ փափկակազմներու համար, խմելէն անմիջապէս ետք քիչ մը պարզ ջուր կամ օշարակ առնելով վրան։ Կը ծախուի բոլոր դեղարանները։

ՀԱՋԱՅՈՂՆԵՐՈՒՆ
ՀԱԳԳԻՑԻ ԵՒ ԷՖՐԷՄԻ ԽԱՅԾՂԱՆԸ
Եւրոպայէն ներածուած խայծղանի ջուրերուն ամէնէն նախամեծարը, այս խայծղանը, որ Ցենաստանի Սէնթ Լուի Ցուցահանդէսէն արժանիքի արծաթ չքանշանի արժանացած է։ Անուշահամ է եւ բնաւ ստամոքսը չխանգարեր։ Օսմանեան երեւելի բժիշկներու գնահատման արժանացած է, եւ մանաւանդ յանձնարարուած է հանգուցեալ Տօքթ. Խօրասանճեան էֆէնտիէ։ Այս խայծղանը եթէ սուրճի դգալով մը խմուելիք ջուրին խառնուելով խմուի, ամէն կարգի տարափոխիկ հիւանդութեանց դէմ կը պաշտպանէ մարդը։
Արագապէս կը բուժէ հազը, հարբուխը, կուրծքի իջուածքները, պրօնշիթը, դժուարաշնչութիւնը, թոքախտի սկզբնաւորութիւնը, մորթի հիւանդութիւնները եւ ծննդեան գործարաններու անհանգստութիւնը։
Կը ծախուի Մայրաքաղաքիս ամէն մեծ դեղարաններու եւ դեղի մթերանոցներուն մէջ։ Կ. Պոլսոյ համար գինն է 5 դահեկան։ 50—8

ՓՕՍԹՕՆ «ՀՈՒՏ»Ի
ԼԱՍՏԻԿ ԿԱԼՕՇՆԵՐԸ
ԽԻՍՏ ՆՈՒՐԲ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆ
ՓՈՐՁԵՑԷՔ ԵՒ ԳՈՀ ՊԻՏԻ ՄՆԱՔ
ԵՐԵՍՆԵՐԸ ՈՉ ԿԸ ՊԱՏՌԻՆ ԵՒ ՈՉ ԿԸ ՃԱԹԻՆ
ՄԻ ՄԻԱՅՆ ՌԷՔԼԱՄԻ ՀԱՄԱՐ
ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ ՄԵՐ ԼԱՍՏԻԿՆԵՐԸ
ՀԵՏԵՒԵԱԼ ԳԻՆԵՐՈՎ

Արանց համար զոյգը	18. 20. 23. 25 ղրուշ
Կանանց » »	10. 12. 15. 17 »
Չէն 14 տարեկան տղոց	8. 10. 12. 15 »

Եւ ամէն տեսակ լաստիկներ
Միակ ընդհ. մթերանոց Կ. Պոլիս Մէյտանճըգ փողոց բըբաստրական եւ ճեռագործական վարչութեան նոր շէնքին ճիշդ դիմացը թիւ 14 ուր թէ՝ մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ կը ծախուի։ «ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆ»։
Ընդհ. Ներկայացուցիչ
ՍԷԼԵԱՆ. ԹՈՐՈՍԵԱՆ ԸՆԿ.
7—15

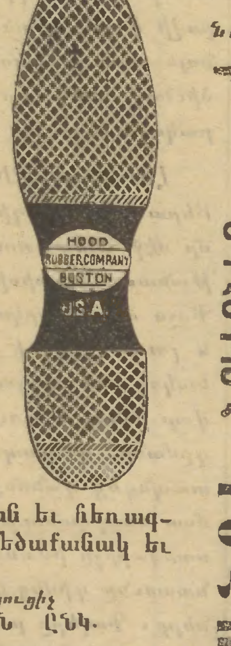

ՆԵՐՔԻՆ ԵՒ ԱՓՐՈՏԻԹԷԱՆ ԱԽՏԵՐՈՒ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԴԱՐՄԱՆՈՒՄԸ
Ներքին եւ Աֆրոտիթեան հիւանդութեանց մասնագէտ բժիշկ
ՏՕՔԹՕՐ ԷՆՖԻՃԵԱՆ
Գիտական վերջին նորութեանց համաձայն առանց ցաւ պատճառելու, առանց որ եւ է հետք ձգելու կը դարմանէ հին եւ նոր ՋԻՐՄԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ, ԳԱՂՏՆԱԿԱՆ ախտը, ԴԺՈՒԱՐԱՄԻԶՈՒԹԻՒՆ եւ ԵՐԻԿԱՄՈՒՆՔԻ (պէօպրէք) հիւանդութիւնները. ինչպէս նաեւ ԹՈՔԵՐՈՒ, ՍՐՏԻ, ՍՏԱՄՈՔՍԻ եւ ԱՂԻՔՆԵՐՈՒ հիւանդութիւններ։
Ամէն օր կէս օրէ վերջ կը գտնուի Պաղչէ-Գաբու, ԹԻՒԼՊԷՆՃԵԱՆ-Խէբի ԳԱԲՈՒԼԸ դեղարանը։ Եւեէքշաբթի օրերը ձրի։

HUILE DE HOGG de FOIES FRAIS de MORUE
ՌՕՒ ՓՕՆԹԻՒ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 13, ՓԱՐԻԶ

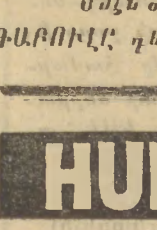

ՊԱՀԱՆՋԵՑԷՔ
Փ. Թ. ՀՕԿԻ
ՄՕՐԻՒ ՁԿԱՆ ԹԱՐՄ ԻՒՂԸ

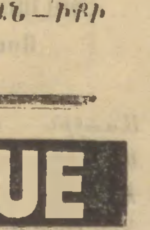

Միակ գործարանն է որ կ'երաշխաւորէ անարատ, ազդու եւ դիւրամարս իւղ մը, ամէն երկիրներու ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆՈՑՆ կողմէ գնահատուած։
Կը ծախուի դեղի բոլոր մթերանոցներուն եւ դեղարաններուն մէջ. 50—21
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ՏԱՆՆԻ
ՓՕՆԹՈՒԱՌ ՊԼ. Է.

ՅՈՎՀ. ՊՈՒՃԻԳԱՆԵԱՆ
ԸՆՏԱՆԻՔԻ
ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄՆԵՐ
Տեղական բարքերու ընտիր ուսումնասիրութիւն մը պատկերազարդ ռանով
Գին 7½ Ղրշ.
Արդիւնքը Թոքասի հիւանդանոցին յատկացուած
ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՔ
Կ. ՊՈԼԻՍ. Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ Թղթավաճառանոց
ԹՈՔԱԹ. Գրավաճառ Յ. ՂԱԶԻԼԵԱՆ
ԽԱՐԲԵՐԴ. ՄՐ. ՀԷՆՐԻ ՐԻԿՍ 10—4
Մեծախանակ գնողներու զեղչ

ԿԱՂԱՆԴԻ ՆՈՒԷՐՆԵՐ
գնել խորհած ատեննիդ երբեք մոռնալու կ'անցընէ՞ք Պրուսայի ապրանքները։ Ձեզ գոհացնող շատ առարկաներ պիտի գտնէք անոնց մէջ, գեղեցիկ եւ գործնական բաներ, — մետաքս պլուզցուներ, թաշկինակներ, տեսակ տեսակ գլխու ծածկոցներ (Եcharp), բանուած պօլէրօներ, խավլուներ, պուրնուզներ, եւն.։ Հարկ չէ բոլոր տեսակները թուել ու նկարագրել. տեսնել պէտք է. Այցելեցէք ուրեմն
ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ՈՐԴԻՔ
վաճառատունը, Մահմուտ Փաշա. Ապտ էֆ.ի Եէնի Չարշըի անկիւնը. Թիւ 206, 208—29, Կ. Պոլիս։ 10—10
ԱԺԱՆ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ

ՃՕՐՃԻ ԲԱԲԱ
17, Սուլթան Համամ, 17
ԿՏՈՐՆԵՐՈՒ ՑՈՒՑԱԴՐՈՒԹԻՒՆ
ԲԱԼԹՕ, ՔՕՍԹԻՒՄ, ՓԱՆԹԱԼՕՆ
ԵՒ ԱՅԼՆ
ՄԵԾ ԶԵՂՉՈՎ
ՎԵՐՋԻՆ ԳԻՆԵՐ
ՄԻՄԻԱՅՆ
ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ ՀԱՄԱՐ
[illegible] ԿՏՈՐՆԵՐ
9—10

5 ԱՄԻՍ ՔՐԷՏԻ 5
ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԿԱՄ ԱՄՍԱԿԱՆ
ՎՃԱՐՈՒՄՆԵՐ
Օ ԹԱԼՕՆ Տ'ՕՐ
ՑԱՔԸԼ ԱՃԵՄԱՆ
ԿՕՇԻԿԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
Պատրաստ եւ չափով վրայ
Արանց, կանանց եւ տղոց համար
ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆԵՐ
ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ
ՓԱՐԻԶԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՆՈՐՈՅԹ
450 Բերա, Մեծ փողոց 450
Խաչիւլ Բալասի ճիշդ դէմը։ 10—22

ՄԷՄԷԼԻ ՊԱՍՈՒՐԻ ԴԱՐՄԱՆԸ
Այս հիւանդութեան ախտականները գիտեն թէ ինչ սոսկալի ու անտանելի է ան։ Բանը պասուրէն եւ մանաւանդ Մէմէլի պասուրէն ազատիլ ուզողները պէտք է դիմեն Ղալաթիա, Արապ Ճամիի մօտ, Թրամուէյի ճամբէն, 136 թիւ համարուած Ալի Հայտար Պէյ խանին վերնայարկը Տօքթ. Ահմէտ Շիւքրի պէյի մասնաւոր դարմանատունը։ Ցիշեալ բժիշկը ուրբաթ օրէն զատ ամէն օր կը գտնուի ժամը 8էն 11։ Երեքշաբթի օրերը ժամը 6էն 9 աղքատներու համար ձրի։ 9—15

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Թ. ԳԱՅՍԷՐԵԱՆ